

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat,
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS KÜLFÖLDEN

Egész évre 1000 lej
Fél évre 540 lej
Negyed évre 270 lej
Havonta 90 lej

Hirdetések díjazása külön

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 30 banival több

A személyes szabadság Tomescu vezérfelügyelő elutazott Aradról.

Szabó György ismert aradi droguistát és feleségét öngyújtás és biztosítási csalás gyanúja miatt ma letartóztatták. Nem tudhatjuk, vétkesek-e vagy nem Szabók abban a büncselekményben, amivel gyanúsítják: ennek megállapítása a független és tárgyilagos bíróságra tartozik. Bennünket csak mint nyugtalanító jelenség érdekel ez az eset, amelynek kapcsán ez a látszat merül fel, mintha a polgári szabadság biztonságérzete gyenge lábón állna Romániában. Európa sok vért s könnyet áldozott azért, hogy a polgárok személyes szabadságát kivonja az egyéni érdekek, indulatok kénye-kedve alól és alkotmányos törvények védelme alá helyezze. Ez a vérdíjat nem történt hiába. A demokratikus államalakulatok egyik legszentebb tabuja, legféltettebb kincse a polgári szabadság lett, amelyet a paragrafusok érbeöntött légiója véd. Ezt a szenvedésekkel kiharcolt vívmányt nem szabadna veszélyeztetni azzal, hogy közismert és tisztasultu polgárokat pusztán gyanuokok alapján megfoszassák szabadságuktól. Az aradi törvényszék is ezt az álláspontot tette magáévá a mai napon, amikor a Szabó-házaspár ellen fogantatott letartóztatási végzést feloldotta, mert a törvényszék sem látott elegendő okot arra, hogy ezt a végső megtorlási eszközt alkalmazza azokkal szemben, akiknek bűnössége még nincs kellőképpen megállapítva.

Egy jogállamban előbb alaposan, tárgyilagosan ki kell vizsgálni minden felmerült gyanuokat és amikor már kétséget kizáró módon nyilvánvaló lett a gyanúsított polgári bűnössége, akkor lehet csak a szabadságvesztés szigorát alkalmazni. Az igazságszolgáltatás szigorát alkalmazni. Az igazságszolgáltatás szigorát alkalmazni. Az igazságszolgáltatás szigorát alkalmazni.

Ugyancsak a Szabó-eset kapcsán egy másik aggodalmat keltő tünet riasztja meg a polgárságot. Ez esetben is egy biztosító társaság feljelentésére indult meg a vizsgálat az emlékezetes tüzeset nyomán. Az utóbbi időben számos ehhez hasonló eset történt már, amikor a biztosító intézetek a tüzkár kifizetése elől az öngyújtás vádjában keresnek menedéket. A polgár, aki vagyonát a pusztulástól biztosítani akarja, nagy összegeket fizet az intézetnek ezért a megnyugtató érzésért.

Elkedvetlenedve és méltán aggodalmaskodva tapasztalja azonban most, hogy a biztosító társaságok nyomban támadásba mennek át, ha a szerencsétlen véletlen valóban elpusztítja azt a vagyont, amelyet a befizetett díjak árán biztonságban vélt. Most már ott tartunk, hogy nemcsak a tüzvészektől, árvízektől kell rettegnünk hanem a biztosító társaságok vádjaitól is, amelyek személyes szabadságunkat fenyegetik. Egészségtelen és fonák helyzet ez, amely arra fog vezetni, hogy a polgárok óvatosan elkerüljék majd a biztosítás — egyébként szociális — intézményét. Mert az elemi esapásokkal szemben eddig valahogy megvédett bennünket ez az intézmény, de ki védi meg ezután polgári szabadságunkat egyes pénzéhes biztosító társaságok könnyelműen emelt vádjai ellen?

Befejeződött a városházi vizsgálat. — A vezérfelügyelő nem nyilatkozott aradi észleleteiről. — Tíz napon belül várható döntés az aradi tanács ügyében.

(Arad, október 24.) Az aradi városházi vizsgálat befejeződött. Vasárnap délelőtt folytatta a munkát Tomescu vezérfelügyelő, aki felrendelte a városházára az összes szolgálati főnököket és főtisztviselőket. A vezérfelügyelő az előző napokon feljegyzett ügyekre vonatkozólag hallgatta ki a főtisztviselőket. A vezérfelügyelő többek között a városnak 1924-ben alapított hivatalos lapjára vonatkozólag kérdezősködött. A lapnál, megalapítása óta, az volt szokásban, hogy az adminisztratív osztály vezette a könyveket és elszámolásokat és az kezelte a pénzt is. A vezérfelügyelő erre ama véleményének adott kifejezést, hogy a közigazgatási törvény szerint a pénzügyeket a számvétség kell, hogy kezelje és így a városnál vezetett rendszer szabálytalan. Kihallgatta erre vonatkozólag a lap vezetőjét,

amely kérésére memorandumban részletezte az ügykezelést. Ezután a pénzübeli elszámolásokat tekintette át a vezérfelügyelő, aki mindenben találta az elszámolások ügyét. A vezérfelügyelő ezután felkereste a gépipzemeket, ahol délután befejezte a vizsgálatot és délután öt órakor visszautazott Bucurestibe.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Tomescu vezérfelügyelővel elutazása előtt. A vezérfelügyelő a vizsgálatra vonatkozólag csupán a következőket jegyezte meg:

— En a jelentésemet csak magának a miniszternek tehetem meg és így nem áll módomban részleteket mondani a vizsgálati anyagomból. Annyi azonban bizonyos, hogy tíz napon belül nyilvánosságra kerül a minisztérium döntése az aradi városi tanács ügyében.

Bomlik a csehszlovák kormány.

A tót néppárt kilép a kabinetből. — Hlinka éles támadása. — Benes lapjának feltűnő cikke a béke revíziójának feltételeiről.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának táv-írata.) A Beneshez közelálló Lidove Noviny vezércikke azokról a félreértésekről beszél, amelyek káros hatással vannak a magyar—cseh viszony kialakulására. A magyarok mindig abban a hibben éltek, hogy a volt ellenség belátja tévedését s önként felajánl nekik, ha nem is mindent, de legalább egy részt abból, amit elvett tőlük. Csehország és Franciaország részéről viszont az volt a meggyőződés, hogy a magyarok végül is elfogadják ismerni a valóságot és a békeszerződések alapján egyeznek meg a modus vivendőről a csehekkel. A csehek hajlandók megadni nekik minden gazdasági, forgalmi, stb. kedvezményt. Rothermere lord is ennek a tévedésnek az áldozatául esik, midőn a magyarokhoz vissza akarja juttatni a kompakt magyar lakosságú határmenti vidékeket. A magyarok ugyanis nem néprajzi, hanem kárpáti határt akarnak, nem kisebbségvédelmet és egyenjogúságot, hanem uralkodást és nagyhatalmi fejlődést. Nem ragaszkodunk — írja a Lidove Noviny — Shylok módjára minden talpalatnyi földhöz. Talán belemennék valamely határmenti áldozatba is, ha ez a becsületes béke ára volna. Ez volna a locarnoi szellem. De gróf Bethlen István ugyanakkor, midőn minket azzal vádol meg, hogy Locarno ellenségei vagyunk, az érdekelteket összefogásra szólítja fel a békeszerződések szétverésére, mert csak a hatalom vezethet sikerre. Ez nem locarnoi szellem. Még azok is, akik hisznek a békerevíziós műtét szükségességében (Lloyd George, MacDonald), borzalommal fordulnak el, mihelyt látják, hogy Budapest nem kompromisszumot akar, hanem reakciót.

A Lidove Noviny egyik legelőkelőbb cseh lap, amely Brünnben jelenik meg, de nagy szerkesztősége van Prágában is. A lap Benes pártjának, a szociálistáknak szócsöve és munkatársait a cseh szellemi és kulturális élet elitjéből táborozta. Miután a Lidove Noviny kapcsolatai a cseh külügyminisztériummal közismertek, ennek a sok szempontból téves, de nem rosszszemű cikknek tagadhatatlanul jelentősége lesz a magyar—cseh viszony további fejlődésében.

Csehszlovákia politikai köreiben nagy feltűnést kelt Hlinka páter különös magatartása. A Slovák című lap mai vezércikkében Hlinka részletesen foglalkozik a tót néppárt választási vereségének okaival és következményeivel. Hihetetlen eszközökkel dolgoztak a Felvidéken a cseh agrárpárt exponensei, — mondja Hlinka. — A kassai zsupán fenhatósága alá tartozó jegyzők a választások előkészítése közben valóságos merényleteket követtek el a politikai erkölcs ellen; a kassai zsupáni hivatal az agrárpárt titkárságává sülyedt. Egyes német és magyar községekben a polgári szavazatokat egyszerűen az agrárpárt javára elikkasztották a többi polgári párttól. Hlinka ezután elmondja, hogy a körülmények kényszerítő hatása alatt meg fogja kérni Scotus Viatort, hogy adandó alkalommal fáradijon el a Felvidékre és győződjék meg, hogyan folynak le a választások a demokratikus köztársaságban és milyen választási terrort fejt ki „arárdemokrácia”

A Lidove Politika szerint a tót néppárt különben komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy kilép a kormányból. A párt ugyanis legközelebb olyan követeléseket terjeszt a kormány elé, amelyekről előre tudják azt, hogy teljesíthetetlenek s így a tót néppárt otthagyja a kormányt.

— Mihály király Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 10 órakor minisztertanács volt Bratinau Ionel lakásán, a ki még kissé gyengélkedik. A minisztertanács folyó ügyekkel foglalkozott és 11 órakor megszakították, mert a kormány tagjai a pályaudvarra mentek Mihály király és Mária királyné elé, akik ma állandó tétl tartózkodásra Bucurestibe érkeztek. Holnap délelőtt 11 órakor a patriarchatus templomában ünnepélyes Te Deum lesz Mihály király hatodik születésnapja alkalmából. A Te Deumon részt vesz az egész királyi család és a kormány tagjai. A minisztertanácsot ma este folytatják.

Hazajött Franciaországból Arad vezérkari főnöke.

Végetért Georgescu Péter ezredes felesztendő tanulmányutja. — Ujból elfoglalta Aradon katonai hivatalát. — Beszélgetés az I. lovashadosztály vezérkari főnökével.

(Arad, október 24.) A szinte nyáriasan nevető októberi délelőtt, meg valami rádióinformáció kísértálatott ma délelőtt az aradi várba Iovanescu Vazul őrnagyhoz, aki tudvalevőleg a „swarzhörerek“ (titkos rádióhallgatók) Damokles-kardja. Nem volt ép könnyű dolog megtalálni a sok komplikált épületben Iovanescu őrnagyot, de aztán ott fent nála csakhamar kárpótlódtam. Megkaptam a szükséges információt és elbeszélgettünk sok mindenről, napi dolgokról, színházról, de egyszerűre csak abbamaradt a kedélyes, különböző visszaemlékezésektől tarkított tárgyalás és Iovanescu őrnagy felkelt az asztal mellől.

— Na, ha már itt van nálunk a Várban — mondotta és mosolyogva karon fogott — jöj-jön: bemutatom Georgescu ezredesnek, a mi vezérkari főnökünknek. Most jött haza Párisból, felesztendő franciaországi tanulmányjáról. Biztos sok olyan dolgot fog majd elmesélni, ami magát is érdekli.

Csakhamar ott voltunk Georgescu Péter ezredes, az I. lovashadosztály vezérkari főnökének szobájában. Szikár, magas, acélszemű ember Georgescu ezredes, az első pillanatban az az embernek a benyomása, hogy nemcsak egy kiváló katonával, hanem egy igazi társaságkedvelő és mindenki által kedvelt és tisztelt lovasszűttel áll szemközt. Kedves közvetlenséggel fogad bennünket az ezredes, aki most érkezett haza Franciaországból, ahol hat hónapi tanulmányuton volt és most vette át ismét magas hivatala vezetését. Hazaérkezésének hírére egész bizonyosan nagy örömmel fogadja Aradváros társadalma is, amely Georgescu Péter ezredesben az igazi katonát mellett a társasági ember minden charme-ját megismerhette, aki a maga szimpatikus egyéniségével jelentős és tevékeny részese annak, hogy Aradváros katonai és polgári társadalma között igazán harmonikus együttműködés tapasztalható. Amikor a vezérkari főnök látja és hallja, hogy mint újságíró is érdeklődöm utja iránt, nevetve hártja el magát a kérdés-közlést:

— Nem vagyok én olyan nevezetes ember, — mosolyog szerényen — hogy interjút csináljon velem.

Itt azonban erősen a pártomra áll Iovanescu őrnagy, aki át-át segített a nyelvbéli differenciákon is és Georgescu ezredes hátráulve székében, beszélni kezdett:

— Május 15-én mentem ki Franciaországba a nagyvezérkar megbízásából, hogy tanulmányozzam a francia katonai viszonyokat. Nem mondom meglepőt, ha megállapítom: nagy örömmel szolgált az, hogy megismerem a francia népet, a francia társadalmat. Hiába: ez a legkulturáltabb állam Európában és az ottan látottak mély benyomást keltek bennem. Természetesen katonai téren is sok érdekes és új dolgot tapasztaltam, amiket most itthon hasznosítani fogok. Résztvettem a nagy francia hadgyakorlatokon, mint beosztott tiszt és nagyon jól esett az a meleg barátság és rokonérzés, amivel a francia tiszték irányomban viseltettek. Különösen sok érdekes láttnivalóban volt részem Curtineben s. Mailliban a katonai lovas iskolák gyakorlatain, melyeken jómagam aktív is közreműködtem, aztán meglátogattam a saint-cyri és sommuri lovassági iskolát, amely tudvalevőleg a legregibb ilyen mű intézmény Franciaországban. Az utóbbi helyen megnéztem a híres lovas carusult is. Ugy összegezve a látottakat, örömmel és büszkén állapíthatom meg, hogy nem tudtam különbséget tenni a francia és a román tisztikar, de a legénység között sem. Nem vagyunk ezen a téren semmivel sem hátrányban a franciákkal szemben.

Georgescu ezredes figyelő arcainkra néz, aztán mosolyogva tér át más témára:

— Azt hiszem azonban, hogy ennél még jobban fogja érdekelni az, amit nem mint katonát láttam, hanem mint civil inkább. Hát ugy-e a francia nép intelligenciáját nem kell nekem felbecsülnem, de azt viszont nyugodt

lélekkel mondhatom, hogy a francia asszony nem az, aminek általában tartják, sőt annak ép az ellenkezője. Spórolós, takarékos nő és főleg feleség a ma francia asszonya, aki állandóan ott van az ura mellett és segíti az élet nehéz küzdelmeiben. Még cselédet se tart, hanem inkább maga dolgozik, annyira takarékos. Higye el, ma már nem hamis, vagy valódi ékszeres démon a párisi nő, hanem dolgozó polgárasszony. Laktam egy nagyon szép szalóban egy vidéki városban. Jómódu, gazdag ember a tulajdonosa, de bizony a felesége és leányai úgy dolgoztak — még pedig a konyhán — egész nap, hogy passzió volt nézni, pedig, ahogy én láttam, igazán módjokban lett volna a dolog nélküli könnyen élés.

— Van aztán még egy nagyon érdekes jelenség. Franciaországban a piacon minden sokkal drágább, mint idehaza. Egy kiló borjúhús például 120 lej odakint, de ha bemegy az étterembe, sokkal olcsóbban étkezhetik, mint itthon bárhol. Napi 120 lejt fizettem, igazán

Ji fővédasszonya van az Aradi Polgári Jótékony Nőegyletnek.

Dr. Justh Jánosné székfoglaló beszéde. — A Polgári Jótékony Nőegylet intenzív munkája. — Műsoros délutánok a Katholikus Kulturházban.

(Arad, október 24.) Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet hétfőn délután tartotta rendes évi közgyűlését az aradi városháza nagytermében. A közgyűlést özv. dr. Szalay Károlyné nyitotta meg üdvözlő szavakkal. Ezután Török László egyesületi titkár adta elő az évi jelentést, ismertette az elszámolást, kérte és meg is kapta a közgyűléstől az erre vonatkozó felmentvényt. Ezután szokásosan bejelentette a múlt évi tisztikar lemondását és ezzel kapcsolatban felolvasta a lemondott fővédasszony, özv. dr. Szalay Károlyné bucsuzó levelét. A közgyűlés tudomásul vette a lemondást, majd az új tisztikar megválasztása következett: a közgyűlés a fővédasszonyi tisztségre a választmány által jelölt dr. Justh Jánosné egyhangú lelkesedéssel megválasztotta. Kintzig Gézáné és özv. Wittauschek Lajosné fővédasszony helyettesül: dr. Robu Jánosné, özv. Dengl Lajosné, özv. Hartmann Béláné, dr. Simó Károlyné alelnökökül választotta meg a közgyűlés. A választás további eredményei: Számvizsgáló-bizottság: dr. Borsos Béláné, dr. Széll Lajosné, Kabdebó Jánosné. Titkár: dr. Lesskó Sándor. A megüresedett védasszonyi tisztségekre megválasztottak: Purgly Lászlóné, Jombart Lajosné, Darányi Jánosné, Fejér Gaborné, br. Andrányi Lajosné, Szántay Lajosné, Sommer Nándorné, dr. Prohászka Lászlóné, Szántó Gyuláné, Leölkes Béláné.

Ezután az ujonnan megválasztott fővédasszony: dr. Justh Jánosné mondotta el székfoglaló beszédjét, amelyben az egyesület jövő programját ismertette. A beszédet nagy vonalokban itt adjuk:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet ama megtisztelő meghívását, hogy szerény személyemet fővédasszonyi tisztséggel kintintette, elfogadom. Igérem és fogadom, hogy a Polgári Jótékony Nőegylet ügyeit becsületesen, megfontoltan, tisztaszívvel és lélekkel, legjobb tudásom szerint: intézem mindenkor hatáskörömben, abban a nemes szellemben, amelyben 1846., vagyis az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet megalakulása óta azt tiszteletreméltó elődeim vezették. Munkaprogramomat itt adom. Jelmondatom: kultúra és humanizmus. Becsülésem tárgya mindenkit illetőleg: jellem, tudás. Céloom: erős kézzel összetartani azokat a kulturális és humanus erőket, melyek az egyesület keretében vannak.

Mielőtt további részletes programot adnék, javasolom, hogy a Polgári Jótékony Nőegylet szavazzon köszönetet özv. dr. Szalay Károlyné lemondott fővédasszony érdeműs, fíradhatatlan munkásságáért és nagybecsülése kifejezéséért őt tiszteletbeli fővédasszo-

kifogástalan lakásért és kosztért. Ugy látszik odakint kevesebb a spekuláció az élelmiszerek terén, mint nálunk, mert vendéglőben nem lehet itt oly olcsón étkezni, mint odakint, legfeljebb akkor, ha az embernek családja van, illetve saját háztartása.

Nem akartuk tovább zavarni a kiváló főtitstet — amugy is több, mint egy félóraja tartott már a vizit és egyre több tiszt mutatkozott hivatalos ügyek elintézése végett — és így kedves kísérőmmel, Iovanescu őrnagyval elbucsuztunk Georgescu ezredestől. Egy óra felé járt az idő, amikor kifelé baktattam a lovasdivízió-parancsnokság épületéből. A nap egészen nyári modorban sütött és az aradi várban, ebben a tipikus katonavárosban nyüzsgő volt az élet. Tisztek, katonák jöttek-mentek mindenütt különböző uniformisokban, mást nem is lehetett látni. Szinte rosszul éreztem magam, mint egyetlen „civil“, pápaszemesen, amint szabálytalanul, kigombolt felöltővel és egymásra rakott kezekkel sétálgáltam a kijárat felé.

Az egyik poszt rannézett, aztán megvetően rántott egyet fegyverszíjával a vállán. Látszott egész lényén, hogy a lehető legrosszabb véleményt alkotta meg rólam rövid pár pillanat alatt.

Fóthv Ernő.

nyul válassza meg. Ugyancsak köszönetet szavazzunk a lemondott tisztikarnak és érdemeik elismerését jegyzőkönyvbe foglaljuk. Kivánatosnak tartom részletesen ismertetni a prosperálás erkölcsi és anyagi lehetőségeit, különös tekintettel a Polgári Jótékony Nőegylet által fenntartott Otthonra. Elsősorban is rendszeresen tartunk minden hónap első szombat délutánján választmányi ülést, amely a napirenden levő ügyeket gondosan tárgyalja. Ugyancsak havonta tartunk kulturális, prózai és zenei előadást, ismeretterjesztő és szórakoztató tartalommal, igen olcsó helyárakkal, mely a jóra való lelki szórakozás után vágyó nagyközönséget kielégíti és az Otthon fenntartási költségeit biztosítja. E célokra rendelkezésünkre áll a Minorita rendház Kulturháza, ugyanis a vezetőség e szép és nemes célra a kiváló és modern termet csakis fűtés és világítás nyers költségeiért rendelkezésünkre bocsájtja. Első előadásunkat már november hó huszadikán tartjuk és 10 és 20 lejes helyáraink mellett a nagyközönségnek biztos pártolására számíthatunk.

Az Otthonról szólok még néhány szót. Szombaton délután meglátogattam a 32 Otthonbeli bennlakót szobáikban. Közlöm a következőket: Rendet és tisztaságot találtam. De nyolc szobában az eső beázik a mennyezeten. Hat szobának, különösen az alapincézetlen részen, padlója korhadt. Éléstárunk eltett konzerveken kívül üres. Oka a közrésztveletlenség. Pekvő beteget nem találtam, bizonyítja az Otthon egészséges voltát, amely 32 hatvan és kilencven év közötti bennlakó éleikörülményeinek jó mértéke. Hogy a közérdeklődés és tevékenység felébredjen, javaslom a régi szisztémát, vagyis a védasszonyok köréből való heti inspekción.

Kérem mindnyájukat, viseljék a szivükön az egyletnek sorsát minden módon. Aki teheti anyagiakkal, — kit pedig anyagi csapások értek, — hiszen hányan vagyunk, kik más sorsot remélünk, — azok tevékenységgel szeretettel, ügybuzgalommal támogassanak. Hiába az én jóakaratom, mikor csak a közös, egyetértő együttműködés minden virágzó, nemes-célú egylet alapja.

A közgyűlés dr. Justh Jánosné javaslatát lelkesedéssel megszavazta, megalakította a szükséges bizottságokat és a november 20-án tartandó kulturális délutánjának megrendezését azonnal megkezdette.

— Elhalasztották a légi gyakorlatokat. Bucurestiből jelentik: A tervbe vett nagyszabású légi repülőgyakorlatot a közbe jött kedvezőtlen időjárás miatt a nagyvezérkar bizonytalan időre elhalasztotta.

Aradról indult ki Magyarország legnagyobb közgazdasági karrierje.

Emlékezés Aradváros néhai hírneves szülöttéről. — Egykoron sajtóvárosát képviselte a magyar parlamentben és szíve utolsó dobogására rajongott szülővárosáért. Chorin Ferenc dr. emlékirása elhunyt apjáról, id. dr. Chorin Ferencről.

Arad közönségét közvetlenül is érdeklő visszaemlékezést közöl budapesti tudósítónk velünk, Aradváros egykori híres képviselőjéről, néhai Chorin Ferencről, aki magaslevelű közgazdasági karrierje felé Aradról indult el. A visszaemlékezésnek pedig fokozott érdeklődést kölcsönöz az a körülmény, hogy az emlékorokat a fiu írja az apáról, dr. Chorin Ferenc magyar fejszéki tag id. dr. Chorin Ferencről, „Édesatyám emléke” címen.

Felcsejthetetlen édesatyámhoz gyermekéveim és férfikorom legszebb emlékei fűződnek. Olv közel emelt magához, annyira osztályosa lehettem gondolat- és érzésvilágának, hogy ma is csak a mélyeségi fiú szeretet rajongásával tudok nemes alakjára visszagondolni. Ha nézem isten kegyelméből hosszú s harmonikus életének sokféle változását, úgy látom, hogy nagy, soha egészen ki nem elégitett közéleti szerelme a politika volt. A politika hozta fel fiatalombor korában Aradról Budapestre, évtizedeken át volt képviselő, majd a főrendiház tagja és amikor gazdasági tere fejlődött át működése, különösen mióta a Gyáriparosok Országos Szövetségét megalapította, ezt politikai szempontokból tette és sohasem volt kérdés, melyet elsősorban ne a magyarság szemszögéből ítélte volna meg.

Megelevenedik előttem a kedves, meleg családi kör, melyben ő legjobban érezte magát, hallom szép bariton hangját, amint beszélget az országos politika kérdéseiről, amint vitába száll velünk, akkor fiatalokkal, kik természetesen más szemmel láttunk sok kérdést, mint ő. Hajlott korában is mindig legszívesebben a politikai mult eseményeiről beszéltett és az ő temperamentumos modorában, még magánbeszélgetéseiben is csiszolt szavakkal beszélt azokról a történelmi időről, melyeket átélt s közéletünknek azokról az immár történelembe bevonult alakjairól, kikkel törvényhozói működésében együtt dolgozott.

Tanulmányait a Bach-korszak alatt végezte. Mindig nagybúszkán mesélt arról, mikor Bécsben jogászkorában a r a d i fiu létere egy Ausztria-ellenes összeesküvés gyanúja miatt letartóztatták; különös szeretettel beszélt arról, amikor mint ismeretlen fiatalembert, Arad a kormánypárt hatalmas jelöltjével, Csemegi Károllyal szemben megválasztotta képviselőnek. Törvényhozói pályáján többször cserélt pártállást, de nehezen tűrte a pártkeretek bilincseit és hosszú kormánypártisága alatt is megőrizte felfogásának függetlenségét s gyakran élt a kormányokkal szemben is a bírálat jogával. Élete egyik nagy eredményének tekintette azt, hogy mint a mentelmi bizottság elnöke, kialakította a mentelmi bizottságnak azt a praxisát, melyen a mentelmi jog felépült és amely a mentelmi jogot széles értelemben magyarázta. Ebben a minőségében ismételt került szembe a kormánnyal; így különösen Rakovszky Istvánnak annakidején nagy port felvert mentelmi ügyében, amikor, mint a bizottság elnöke, különvéleményt jelentett be, majd ki is lépett a kormánypártból. Akkor alakult meg a nagy disszidencia Szilágyi Dezső, Andrássy és Hieronymi vezetése alatt, mely aztán a Bánffy-kormány bukásához vezetett.

Politikai felfogásának egyik legjellemzőbb vonása a szabadsággógnak nagy tisztelete volt. A közszabadságok teljességéért számtalanszor sikra szállt és különösen a sajtószabadság kérdésében szólalt fel sokszor a parlamentben. Ez a felfogása vitte arra is, hogy élesen szembeszálljon a darabont-kormánnyal és nagy sikerének tekintette, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetségét is sorompóba tudta állítani azok törekvéseivel szemben.

Égész életén végigvonul, talán sarkcsillaga volt politikai hitének a gazdasági önállóságért való küzdelem. Az önálló vámterületnek és önálló jegybanknak a híve volt mindig, mert úgy érezte, hogy Magyarország politikai életének teljességéhez tartozik az, hogy,

nagy ipar fejlődjen ki. Nagyon szerette a delegációnak légkörét és éveken át nagy küzdelmet folytatott a katonai szállítások kvótásterü részének eléréséért. A sikeres küzdelem gyümölcseit Magyarország a háboruban élvezte. Ennek nyomán számos iparvállalat keletkezett, melyek jelenleg is gerincét alkotják gazdasági életünknek. Ez a gazdasági meggyőződés vezette akkor is, amikor a Gyáriparosok Országos Szövetségét megalapította. Kezdetől fogva arra törekedett, hogy a gyáriparnak életét belekapcsolja a magyar közéletbe, hogy a gyáripar részére megszerezze a magyar politikai világ rokonszenvét és a szövetség egész erejét a magyarság politikai céljainak szolgálatába állította. Azt hiszem, ez volt a titka annak, hogy a szövetség oly hamarosan népszerűvé vált és oly mély gyökeret vert a közvéleményben.

A háboru szerencsétlen befejezése már öreg korban érte. Súlyos sebet ejtett érzésvilágában Magyarország feldarabolása. Sohasem tudta egészen megérteni, elfogadni azt, hogy azok a színmagyar városok, melyeket oly sokáig képviselt a parlamentben: Arad és Szatmár, elszakadtak az ország területétől; a legreménytelenebb napokban sem akarta elhinni, hogy az a Magyarország, melyben az ő élete leíjolt, már nincsen többé. A forradalom

Letartóztatták Szabó Györgyöt és feleségét

Az aradi vizsgálóbíró nagy feltűnést keltő döntése. — Az aradi törvényszék elrendelte ugyan a szabadlabrahelyezést, de az ügyészség meglehetősen azt, s így a házaspár egyelőre fogságban marad.

(Arad, október 24.) Kereskedői, jogászai, de a nagyközönség körében is óriási megröszéledést és izgalmat váltott ki, hogy a vizsgálóbíró ma délelőtt váratlanul mégis letartóztatásba helyezte Szabó György ismert aradi droguistát és feleségét, akiket azzal vádolnak, hogy a másfélmillió lejt kitevő biztosítási díj megszerzése céljából — az elmúlt hét szombatián — szándékosan gyújtották fel a Fischer Eliz-palotában levő üzletüket. A letartóztatás híre a déli órákban terjedt el a városban és mindenütt csak a legnagyobb meglepetéssel fogadták a tüzeset nem várt fejleményeit, annál is inkább, mert senki sem tudja és nem is akarja elhinni a rendezett viszonyok között és általában tudott jómódban élő kereskedőről, hogy becsületét és több milliót érő vagyonát kockáztatva pár százezer lejes kétséges nyereség érdekében az öngyújtás veszélyes büncselekményét követte volna el.

Sotirescu vizsgálóbíró egyébként ma reggel 9 órakor hirdette ki döntését a rejtélyes tüzeset ügyében. A vizsgálóbírói határozat elé az érdekelteken kívül jogászai körökben is nagy érdeklődéssel tekintettek s a vizsgálóbíró elölty folyosón a döntés kihirdetését nagyszámu kíváncsi közönség várta. Szabó György feleségével s dr. Sarbu György védővel néhány perccel 9 óra előtt érkezett meg s bizakodva, derűsen lépett be a II. kabinet előszobájának ajtaján. Szabó nyugalma a kint várakozókra is átragadt s most már mindenki abban a hiszemben volt, hogy pár perc múlva Szabóék szabadon távozhatnak az épületből, a hol csak a vizsgálati formások miatt jelentek meg. Annál nagyobb volt azonban a várakozók meglepetése, amikor az ajtóban megjelent a II. kabinet greffierje, aki fogházörököt szólított elő s azokkal tért vissza a vizsgálóbíró szobájába. Ekkor már mindenki sejtette a valót, ami bizonyossá vált, amikor Szabó György és felesége megdöbbenve arccal a szuronyos fogházörök kíséretében lépett ki a vizsgálóbíró szobájából. Szabóék letartóztatásának híre pár pillanat múlva az egész épületben elterjedt s az ügyvédek élénken vitatkoztak a bírói határozat felett, amit — mint közölte — több gyanusnak látszó körülményre való te-

dejében optimizmussal ítélte meg a helyzetet. Sohasem fogom elfelejteni azt a szomorú pillanatot, amikor a Gyáriparosok Országos Szövetsége a kommün kitörése után összeült és a szövetség működését beszüntette. Majdnem mindenki sirt a jelenlevő, munkában megkegyelmedett szívű tagok között. Hazamenet azt mondta nekem, hogy mindig azt hitte, a szövetség fogja őt eltemetni, sohasem tudta elképzelni azt, hogy ő temesse el a szövetséget, hogy ő huzza meg annak halotti harangját. Nem is hitte ezt el és boldog napja volt, amikor a kommün összeomlása után újra megindult a szövetség működése.

Közéleti működésének minden ágában — kint a fórumon, s otthon a könyvtárszobájában egyképen — a nagy szabadelvű tradíciók, a humanizmus korszakának tisztult világfelfogása szól hozzánk. Szerette ennek a korszaknak politikai íróit, nagy költőit. Öreg korában is szavalta Arany Jánost, Schillert, a 48-as időknek általunk már alig ismert költőit. De e korszakkal együtt lezárt világfelfogása ellenére sem zárkózott el a fiatal generáció törekvései elől, nem állt idegenül szemben ezekkel és ezért sohasem volt ellentét közte és ama fiatal generáció között, melyet maga körül felnevelt. Csak azokkal állott szemben idegenül, sőt ellenségképen, kiknél nem látta a magyarság nagy kérdéseit iránt való fogékonyságot, akik a magyarság kérdéseit, a politikai eseményeit, a gazdasági történéseket nem a magyarság szempontjából ítélték meg.

Minden érzése, multjának minden emléke, életének minden sikere összeforrott a szabadelvű tradícióival és mikor alakja megelevenedik előttem, ezt látom legélesebben magam előtt.

kintettel hozott Sotirescu vizsgálóbíró.

Sarbu György dr. védő természetesen nyomban kifogást jelentett be a vizsgálóbíró határozata ellen s intervenciójára még a déli órákban összeült a törvényszék második szekciójának Antonini—Moldovan-tanácsa, hogy a vizsgálóbírói határozat felett azonnal döntsön. A törvényszék az iratok áttanulmányozása és a védő előterjesztésének meghallgatása után megsemmisítette a vizsgálóbírói határozatot s arra való tekintettel, hogy a kereskedőnek nagyobb vagyona és bejelentett lakása van s így szökésüktől nem kell tartani, a házaspár nyomban szabadlabrahelyezését rendelte el. A törvényszék döntését azonban most már Mandru ügyész feleltette meg, aki Szabóék fogvatartása érdekében nyújtott be felfolyamodást. Ennek következtében a tábla döntéséig Szabó György és felesége előzetes vizsgálati fogságban maradnak. A nem várt kinos fordulat természetesen lesújtó hatással volt a házaspárra, akik még rá sem eszmélhettek a történetekre, máris becsapódott mögöttük az aradi ügyészségi fogház cellájának ajtaja.

Hent ist die Käte...

a legújabb világalógor! Minden cigány nyurza!
Kottája 36.— lej, mindenütt kapható. 4715

— Letartóztatások a budapesti hamis betétkönyvek miatt. Budapestről jelentik: Az Általános Közvetítő Bank hamis betétkönyvei ügyében eddig öt letartóztatás történt. Szombaton Kell Jakab igazgatót, Marx Sándort, a bank cégvezetőjét és Csita Józsefet, ma reggel pedig Takács Árpád építész és Vajda István textilügynököt tartóztatták le, azzal a gyanúval terhelve, hogy résztvettek a manipulációkban. Az esti jelentések szerint a rendőrség letartóztatta Zala Miksa ismert divatkereskedőt is, aki már hosszabb ideje eltűnt Budapestről. A kereskedő 50.000 pengő értékű bizományi árut elsikkasztott, majd eltűnt. A zsebében az Általános Közvetítő Bank betétkönyvét találták, amellyel letartóztatása esetén szabadlabrahelyezését akarta elérni. Újabbban kiderült, hogy Kell Jakab a katonai gazdasági hivatalokban is operált a hamis betétkönyvekkel.

Levették a műsorról a „Nagyasszony“-t

Szombat este felfokozott erővel ujultak meg a tüntetések Szomorv Dézso ellen. — Márkus Emília, a darab főszereplője lemondotta az előadást, mire a darabot levették a műsorról.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Szín: A budapesti Nemzeti Színház nagy bejárata. Idő: este félnyolc, lovasrendőrök, gyalogosrendőrök, detektívek, izgatott újságírók és — közönség. A közönség autón és gyalog érkezik. Urak szmokingban. Hölgyek estélyi ruhában. Néhány pillanát a folyosókon. Nyugalom, jókedv, kedves köszöntések. Minden tükör elülső oldala; hölgyek frizurájukat igazítják.

1. A nézőtérén sokkal több a hölgy, mint a férfi. Rendőrök a széksorok mögött. A nézőtérén állítólag 170 rendőr. Rendőrtisztek: elszórva minden sorban és minden emeleten. A földszinti jobboldali első nagypárholyban a belügyminiszter felesége, leánya és fia. A belügyminiszter páholya mögött, az ajtó előtt, feszes állásban két rendőr. A baloldali harmadik páholyban Iloszky János fővárosi bizottsági tag és vezérkara.

2. Már áll a diszlet. Hevesi Sándor igazgató az utolsó rendelkezéseket adja ki. A következőket mondja:

— Nem hittem, nem mertem hinni, hogy még ennyire is elfajul a dolog. Egyebekben nem érdekel közlekedni az ügy. Meg kell érteni mindenkinek, hogy ez nem az én ügyem többé. Ez az ügy a hatóságokra tartozik. Rendet teremtenek, vagy nem tudnak rendet teremteni, ez az ő dolguk. Az én ügyem az volt, hogy ezt a darabot, amelyet előadásra kiválasztottam, csakugyan elő is adattam.

3. A nézőtérén egy páholyban most foglalja el helyét Vázsonyi Vilmosné. Csönd. Felmegy a vasfüggöny. A zöld bársonyfüggöny mögül Mozart zongorajátéka hallatszik. És most... A második emeleten valaki köhög. Egy ember köhög, utána még egy, még kettő... tiz. — nem lehet megszámolni, hogy hányan köhögnek. Erőltetett, brutális köhögés. A függöny szétszalad. Egy pillanatig csönd. A legfelsőbb emeleten valaki bömbölve köhög. Azonnal meg lehet ismerni, rögtön lehet tudni: ez a vezérköhögés! Megszólalt Tökés Anna a színpadon. Azt mondja:

— Ó, mon chère!

Úv: hó köhögés és tomboló tapsvihár. Palágyi azt mondja:

— Szép ifjuság!

Vezérköhögés és tapsvihár!... Sem a köhögés, sem a taps nem akar szünetelni. A baloldali kettős páholyban felugrik egy felhevült fiatalember. Tulharsogja a zsvait:

— Kidobni a csirkefogókat!

Hangok a földszintről:

— Fel kell pofozni őket!

Lenn a földszinten, a hátsó sorokban hirtelen tumultus támad. A rendőrök egy sikoltozó hölgy mellől egy sötétruhás, nagyheju fiatalembert emelnek ki. Az első, akit elvisznek. Köhögés és percekig tartó taps a válasz. Valaki elküldte magát:

— Éljenek a színészek!

A színészek nyugodtan játszanak tovább. Ebben a pillanatban olyanok, mint a hős katonák, akik a legforróbb tűzben is állják helyüket.

4. A zsufolt nézőtérén egymáshá öntötenek az artikulatlan ordítások és köhögések. Most lép be a színpadra Márkus Emília. Megtörténik a leghihetlenebb dolog: az ordítások fokozódnak, rikácsoló hangok, sipolás, padok verése... És Márkus Emília, hófehérben, szikrázó arany díszes hófehér haján, szétárt karokkal, döbönt sirással kiált a nézőtérre:

— Mi történik itt?... Jóságos Isten... mi van itt!...

És összekulcsolja a kezét, mintha imádkozna és felsír a szava:

— Békesség velünk... békesség!

És csakugyan, ennek a tragikus pillanatnak a hatása alatt mintha elváltak volna, hirtelen elhal a lárma, megszűnik minden köhögés. A nézőtérén néhány hölgy hangosan felzokog. Márkus Emília legalább tíz percen át sirva mondja tovább szerepét a színpadon.

5. Márkus Emília az öltözőjében az asztalra borulva sir. Mellette, rózsákkal a kezében jóságos, vigasztaló szavakkal: Rákosi Szidi. Márkus Emília felzokog:

— Ilyen borzasztó fájdalmat talán még sohasem éreztem, mint ma. Hát velem is megtörténhetett ez a gyalázat? Velem, itt, Budapesten, Magyarországon?... Velem, aki minden lélekzetemmel, minden vágyammal, az egész életemmel ezé a népé, ezé az országé és ezé a városé vagyok? Itt állok beteg, félholtan. Játsszom a legkedvesebb szerepemet és közben így fogadnak és ezt merik tenni velem?...

Rákosi Szidi fellázadva beszél:

— A te helyedben, Emmám, kiálltam volna a színpad elejére és megmondtam volna nekik, hogy tudniok kell, hogy mit jelent az a név, hogy Márkus Emília.

6. A második kép teljes sötétségben játszódik le a színpadon. A cseklézi park: a színpad. Ezt a képet végig köhögik. Márkus Emília már nyugodtabban játszik. A kép befejezése előtt a legfelsőbb emeletről egy rendőrtiszt parancsszava hallatszik:

— Az egész sor kijön utánam!

A kép végén, amikor még mindig nem szűnik a zaj, Márkus Emília a színpad elejére lép és könnyes hangon bekiált a sötét nézőtérbe:

— Kérem... kérem, csak az előadás végét várják meg!

Nagy taps a válasz. Háromnegyed kilenc. Vége a második képnek. Márkus Emília nem jön ki a függöny elé.

Kivilágosodik a nézőtér. Most látszik csak, hogy a legfelsőbb emelet baloldalának négy hosszú széksorát teljesen kiürítette a rendőrség.

7. Most már szinte háborítatlanul pereg le a többi kép. Pattan még néhány béka a nézőtérén, egy-két bűzbomba is leesik még. De a közönség helyén marad és a színészek rendületlenül játszanak tovább. Valami egészen különös és megható dolog: a szombati második előadás második felét nagyszerű elánal, szinte felfokozott tüzzel játszották a színészek. Az első előadás izgalmas megalkult szavak a régi, nagy erővel törtek fel a színészek ajkairól. Gyönyörűen játszottak, — csupa hangulat volt a színpad.

Semmit sem jelentett már a tűzijátékosok üzleteiből vásárolt néhány pattanó, ártalmatlan béka... gyérült, lassanként haldokolt, az előadás vége felé kifulladt az utolsó köhögés is.

8. Kétségtelen, azok, akik megzavarták az előadást, első két kép után elvesztették erejüket és bizony a hátorágukat is. Néhányan közülük még óvatosan beleköhögtek a csöndbe, de elvesztvén vezéreiket — ők is megszűntek. A nagy nekigyürközéssel megindult „tüntetés“ kudarcot vallott. A közönség az előadás végéig kitartott a helyén. Nem dából. Egyszerűen azért, mert — nagyon tetszett a darab és az előadás.

9. A budapesti rendőrség az esti tüntetésről a következő hivatalos jelentést adta ki: Szombaton este háromnegyed 8 órakor, a Nemzeti Színház előadásán három egyén erősen köhögött, majd püsszegni kezdett, azzal a szándékkal, hogy ezzel az előadást megzavarja: ezek: Zaymus Illés ny. iparfelügyelő, mérnök, Dobó Gusztáv joghallgató és Tabák Hermann cipőfelszeréskészítő segéd. Mindhárom egyént csendháborítás miatt előállították. Este fél 9 órakor a József-köruton a Bérkocsis-ucca közelében, amikor a kirendelt karhatalom a tüntető és kiálló tömeget oszlatta, az oszlatás véghezvitele után Gáspár László orvostanhallgató Molnár György rendőrmestert hátulról arculütötte, majd amikor Molnár György megszaladt, Gáspár má-

sodszor is arculütötte az őrmestert, aki Gáspár Lászlóval szemben jogszerűen kardját használta és Gáspárt a fején és a balkezén sebesítette meg. A tüntetők bekötötték Gáspárt, akit a Rókus-körházba szállítottak és aki ellen hatóság elleni erőszak miatt tették folyamatba az eljárást. Este 9 órakor a József-köruton, a Rákóczi-tér mellett egy körülbelül 300 főnyi tömeg a kordonon kívül tüntetett és miközben a karhatalom a tüntetőket oszlatta, Steiner Lajos joghallgató a tömeget a rendőrség ellen izgatta „Pfiuj! — Le vele!“ kiáltásokkal. Steiner Lajost bekísérték és az eljárást ellene megindították.

10. Szomorv „Nagyasszony“-a körül támadt izgalomnak mára különben meglepetést-keltő fináléja keletkezett. A színdarabot a mai napon levették a műsorról. Ma délelőtt ugyanis Márkus Emília, a darab címszereplője levelet küldött Hevesi Sándornak, a Nemzeti Színház igazgatójának s ebben a direktort arról értesítette, hogy a megismétlődő tüntetések és annak nyomán támadt turbulens események annyira megrendítették idegzetét hogy orvosi tanácsra tíz napig nem lép fel. Ezért a Nagyasszony ma esti előadása elmarad, ezenkívül természetesen a csütörtökre és szombatra kitűzött előadás is. A Nagyasszony elleni tüntetések különböző a Nemzeti Színházi Bizottmánvt is foglalkoztatták. A bizottságot ma délutánra ülésre hívták s azon hír szerint a darab előadásának betiltását akarták volna elhatározni. Az ülés azonban elmaradt, mert időközben a városházára érkezett a hír, hogy a Nagyasszony-t levették a műsorról.

11. Mint a budapesti rendőrség hivatalosan jelenti, a Nemzeti Színház elleni tüntetések miatt összesen százhatvanöt egyént állított elő a rendőrség, akiket igazoltatás után azonnal szabadonhagyottak, de közszendháborítás miatt folytatják ellenük a kihágási eljárást. Zsabka Kálmánt, Steiner Józsefet és Filipp Lászlót ma reggelig őrizetben tartották. Ma délelőtt újból kihallgatták őket, majd szabadon bocsátották. Az eljárást folyik ellenük, a kerületi rendőrbíró a tárgyalást a legközelebbi napokban megtartja.

Amerikai urileány meghiusult házassága Aradon.

Ha férjhez megy aradi szerelmeséhez, elveszti amerikai állampolgárságát s nem térhet vissza új hazájába.

(Arad, október 24.) Sok novella, regény és még több riport írta már le színesen, szívhezszólóan, hogy az amerikai vőlegény hogyan tért vissza Európába, hogy oltárhoz vezesse és magával vigye új hazájába menyasszonyát akinek esztendővel ezelőtt hűséget esküdött. Arról azonban, hogy ennek megfordítottja is megtörtént volna, nem igen tesz említést a krónika és így talán Aradot illeti meg az elsőség ebben a tekintetben. Itt ugyanis az történt, hogy esztendővel ezelőtt kivándorolt Amerikába új egzisztenciát keresni egy aradi urileány, aki szerelmes vőlegényt hagyott Aradon. A leányka esztendő után most visszatért azért, hogy feleségül menjen vőlegényéhez és kivigye őt is magával Amerikába. Azonban egy kis számítási hiba csuszott a dologba, amint azt Spernac János anyakönyvvezető ma el is magyarázta az elegáns fess párnak. Felvilágosította őket arról, hogyha a leányka férjhez megy egy román állampolgárhoz, elveszti amerikai illetőségét és nemcsak hogy vőlegényét nem viheti el magával, hanem ő maga sem mehet már vissza amerikai utlevéllel. Tágranyit szemekkel hallgatták ezt a magyarázatot, amely egyszerűen véget vetett álmaiknak. Az anyakönyvvezető megsajnálta a fiatal párt és azt tanácsolta nekik, utazzanak Bucurestibe, keressék fel ott az amerikai konzult, mondják el a helyzetüket s a konzul talán segíteni tud rajtuk, úgy, hogy együtt mehessenek vissza Amerikába. Hálásan megköszönte a fiatal pár a tanácsot és most talán már robognak is Bucuresti felé, hogy megkeressék Amerika konzulját, aki majd segédkezet nyújt régi, szép álmuk megvalósításához...

Megfelebbezik

a városi adókövetéseket Aradon. Eddig negyven felebbezés érkezett a városházára. — A város vezetősége szigorú álláspontot foglal el a felebbezőkkel szemben.

(Arad, október 24.) Napok óta folynak a városi adókövetések, amelyek ellen eddig negyven felebbezés érkezett be. Miután még körülbelül két hónapig tartanak a követési munkálatok, valószínű, hogy ez csak egy csekély része annak a témérdek felebbezésnek, amelyet a magas — bár törvényes — városi illeték ellen beadnak. Az eddigi felebbezések között szerepel a Központi szállodáé is, amelyre 140.000 lej bér után vetették ki az illetéket, míg a bérlő azt hangsúlyozta, hogy csak 70.000 lej bért fizet évenként. Foglalkozás szerint a felebbezők között nagyobb számban az uridivatüzletek, női fodrászok és csemegeüzletek szerepelnek. A női fodrászoknál az a visszas helyzet, hogy míg a törvény a férfi-fodrászokat csak 10 százalékkal, a női fodrászokat 20 százalékkal sújtja, mint luxusüzletet. A felebbezések nagyrésze elismeri ugyan, hogy a bizottság a tényleges bér után vetette ki az illetéket, azonban hivatkozik a mai nehéz gazdasági viszonyokra, pénzülánra, amelyek lehetetlenné teszik, hogy a kereskedő reuzáljon. Erre hivatkozva, kéri a bérek illetékének leszállítását. Erre nézve ma beszélgetést folytattunk az egyik leelőls városi tényezővel, aki a következőket mondotta:

— Nem tehetünk a felebbezők érdekében semmit. A törvény világosan megmondja, mi a teendő és ettől nem térhetünk el. Megtettük számunkos luxus-cikkeket árusító üzletnél, hogy a megengedett 30 százalék helyett 20-at vetettünk ki, de további engedelményeket nem tehetünk. Hiábavaló munkát végeznek azok, akik így felebbeznek, mert bármennyire is méltányoljuk a mai nehéz viszonyokat, mégsem tehetünk eleget a kéréseknek. Csakis annak érdemes felebbeznie, aki be tudja igazolni azt, hogy kevesebb bért fizet, mint amennyi után megadózták és bizonyítékát mindjárt csatolni is tudja kérvényeihez. A többit ugyanis visszautasítják.

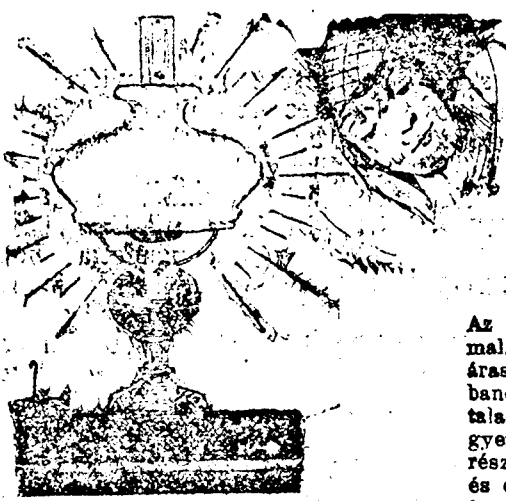
— Nehéz a kereskedők helyzete, azt elismerjük. Azt is tudjuk, hogy a követéseknek ez a formája nem szolgál a célnak megfelelően. Például egy orvos, aki félmilliót keres évenként, csak a rendelője után adóztatható meg s maximum 1000 lej havi bér után fizet adót. Ugyanígy az ügyvédek is, akik között pedig egyesek százezreket keresnek évenként. Ezzel szemben a kereskedő, akinek üzlete és sokkal több kötelezettsége van, sokkal többet fizet. Tudjuk ezt, de nem változtathatunk rajta, mert így írja elő a törvény és így kell azt végrehajtanunk.

Különös üzletfoglalás Aradon.

Valósággal kivertek egy aradi üzlettulajdonost saját üzletéből. — Verekedés egy aradi mosóda tulajdonjogáért.

(Arad, október 24.) Aradon az Ortutay-palotában levő „Higénia”-mosodában az utóbbi időben napirenden voltak a botrányok, amelyek tegnapi reggel hatalmas nyilvános verekedéssé váltak. A botrányoknak és a verekedésnek pártját ritkító, rendkívül érdekes előzményeiről a következőket tudtuk meg:

Néhány hónappal ezelőtt nyílt meg a „Higénia” gőzmosóda, amelynek tulajdonosa Gergely Odön, aki üzletvezetőül Igna Dezstöt szerződtette le, akinek valamikor szintén gőzmosóda volt Aradon. Gergely Odön, aki különben ma dűnyügyi utra terelte a mosóda vezetésében támadt bonyodalmat, az ügyészséghez benyújtott panaszában elmondotta, hogy Igna alig vette át az üzlet vezetését, kezdte elhanyagolni a mosódat és agresszív viselkedése miatt, a vevők elmaradtak. Az elmúlt héten aztán az a meglepetés érte Gergelyt, hogy Igna elébe állott és erőiesen felszólította, hogy adja át üzletét. Gergely visszautasította a követelést és kijelentette, hogy abban az esetben hajlandó Ignának átadni az üzletet, ha megfizeti annak értékét. Igna ezután eltávozott a mosódából. Tegnapig vissza sem tért oda. Tegnap délután aztán harmadmagával beállított az üzletbe és Gergelytől követelte azokat a holmikat, amelyeket ő adott át használatra az üzlet részére.



Óvás!
Ovakodjunk a silány utána-toktól, eredetiségtől az **Aladdin** védjeggyel ellátott lámpa és lámpa-alkatrész valódi angol csomagolásban!

Ingyenes ismertetőt bérmentve küld a romániai vezérképviselet:
ROMÁN ALADDIN KERESKEDELMI R.-T. TIMIȘOARA,
Strada Gen. Joffre 7.
Eszakerdélyi „Aladdin” képviselet, Satu-Mare.



A veszélyes
petroleum-lámpa helyett, világítsanak
a csodálatos

Aladdin lámpával

Az Aladdin lámpa 94% levegővel és 6% petróleummal, 80 gyertyaerősségű, hófehér, egyenletes izzófényt áraszt. Nem kell levegőt préselni (pumpálni), sem robbanó- anyaggal (spiritusz, benzín) előmelegíteni. Zajtalan, szagtalan, nem kormoz. Könnyen kezelhető, gyermekre is nyugodtan rábízható. Minden alkatrésze egyszerű, könnyen cserélhető. Kifalítása szép és elegáns. Tűz- és robbanásmentes, égő állapotban is veszély nélkül hordozható. Anyagfogyasztása minimális, a beszerzési árát rövid használat után amortizálja. A lámpák kifogástalan működéséért öt évi gyári szavatosságot vállalunk. 4914

Gergely Odön, a mint ma a rendőrségen felvett jegyzőkönyvbe is bediktálta, zsebébe nyúlt és kivette onnan a kulcsokat, amelyek között a pin-kulcs is volt, ahol Igna holmijai voltak elrakva. Igna ebben a pillanatban Gergelyre vetette magát és erőszakkal el akarta tőle venni az üzlet kulcsát is. A megtámadott ember segítségért kiáltott, mire Igna egyik társa tenyerét a megtámadott ember szájára tapasztotta. Igna így erőszakos módon hatalmába kerítette Gergely üzletét és azzal fenyegette meg a távozó Gergelyt, ha még egyszer az üzletbe beleszi lábát, agyonveri. Gergely azonnal jelentést tett az ügyről az illetékes hatóságoknak, ahol Igna azt a vallomást tette, hogy ő társtulajdonosa a cégnek. Ezzel szemben Gergely okmányokkal és tanúkkal igazolta, hogy az üzlet kizárólag az ő tulajdonát képezi és Igna csupán üzletvezetője volt. Az érdekes ügy nagy feltűnést keltett és izgatottan várják fejleményeit. Egyelőre az a helyzet, hogy Igna egyedül van Gergely üzletében és a tulajdonos saját üzlete felé sem meri tenni a lábát, mert fél, hogy Igna tényleg beváltja fenyegetéseit.

Félholtra vertek egy lakót Aradon.

Véres háborúság az alacsony házbér miatt. — A brutális háztulajdonosnő nyomtalanul eltűnt lakásáról.

(Arad, október 24.) Botrányos jelenet játszódott le vasárnap délelőtt Aradon a str. Serban Vođa (Part)-ucca 15. számú házban. Egy háztulajdonos olyan súlyosan bántalmazta lakóját, hogy az eszméletlenül maradt az udvar közepén. A háztulajdonos Klemann Antal és a lakó Putschler Péter között már hónapok óta tart a háborúság, amely azért robbant ki, mert a lakbér megállapító bizottság kevesebb lakbér fizetésére kötelezte a lakót, mint amennyit a háztulajdonos követelt. Ettől a naptól kezdve állandó torzalkodás volt a házigazda és a lakó között, amelyet leginkább Klemann Antalné, a tulajdonos neje élezett ki. Az asszony minden alkalmat felhasznál arra, hogy lakójának kellemetlenséget okozzon. Vasárnap délelőtt Putschler Péterné, amikor hazatért piaci bevásárlásáról, észrevette, hogy lakásának lépcsőjére szennyes vizet és szemetet öntöttek. Amikor érdeklődött, hogy ki csúfította el lakásának bejáratát, a háztulajdonos felesége hirtelen kiugrott lakásának ajtajából s egy veder piszkos, véres vizet öntött a mitsem sejtő asszony arcába. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem rárohant Putschlernére, ütlegelni kezdte, majd leteperte a földre és összerugdosta. Az asszony segélykiáltására többen odasiáltak és kimentették a dühöngő kezei közül. A szerencsétlen Putschlerné eszméletlenül maradt a helyszínen s csak a gyors

előhívott orvos, dr. Keppich Jakab tudta eszméletre téríteni. A súlyosan bántalmazott asszonyt ma délután megvizsgálta a hatósági orvos is és az orvosi konzilium többszörös csontrepedést és súlyos belső sérülést állapított meg.

A esetről jelentést tettek az illetékes hatóságoknak is, ahol bevezették a szigorú nyomozást. Az ügynek ma délutánra különben érdekes fejleménye lett. Klemann Antalné, aki igen súlyosan megverte lakóját, titokzatos módon eltűnt és még ma esti órákig nem tért haza. Nem tudják, hogy a büntetéstől való félelem, vagy a felkifurdalás üzte el a lakásából. Hozzá tartozói nagyon aggódnak hosszú távolléte miatt. Az ügyben megindult a nyomozás.

MORA FERENC MŰVEI 6 diszkötésben
1280 lej Sándor Ferenc könyvtárában.

— Letartóztattak egy adócsaló nagyvargost. Iasiból jelentik: A iasi-i ügyészség ma letartóztatásba helyezte Lupu Grünspan falticeni jómódu nagyiparos malomtulajdonost, aki ellen az a vád merült fel, hogy nagyszabású visszaéléseket követett el s az üzleti könyvek meghamisításával, adóeltitkolás címen több millió lej kárt okozott a kincstárnak. Grünspan ezenkívül a hadseregnek szállított több vagon lisztnek korpával történt keverésével is csalást követett el.

MEGNYILT!
sőt lui **RENDY és NAGY**
urizabó üzlete Arad, Bohus-pal. (Apollo mozi mellett)
Allandó angol szövet raktár, szolid árak, modern szabás, elsőrendű munka!

ÖLTÖNY, felöltő, télikabát, bőrkabátok, iskolai egyenruhák
FÉRFI ÉS FIURUHÁK
vásárlása előtt tekintsük meg a **SZANTÓ ÉS KOMLOS**-oég kirakatait és dusan felszerelt raktárát
ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET. 5212

H I R E K.

Arad katolikus társadalmának ünnepe

Melegen ünnepelték az aradi Katolikus Körben Pazsitny Bonaventura rendfőnököt és Lakatos Ottó plébánost.

(Arad, október 24.) Aradváros katolikus társadalmának bensőséges örömmel üdvözölte szombaton Pazsitny Bonaventurát minorita tartományi rendfőnökké történt kinevezése alkalmából. Ugyanakkor kijutott az ünneplésből dr. Lakatos Ottónak, Arad érdemeiben gazdag plébánosának is, akit ebben a minőségében nemrég helyeztek vissza Aradra. A meghatóan szép ünnepléstől alábbi tudósításunk számol be:

Az aradi római katolikus gimnázium ügyeinek megbeszélése végett teljes számban gyűlt össze az egyházközség előjárósága szombaton délután. Az elnök Schill József ny. alispán meleg szavakkal üdvözölte az új rendfőnököt, mint az egyházközség védnökét, és a rendnek egyik legkiválóbb főpapját, aki nagy tudásával, bőséges tapasztalattal és szívébe lakozó szeretéssel értékes támogatója lesz a katolikus érdekeknek. Beszéde további során annak az örömeinek adott kifejezést, hogy az örök igazság városából Aradra küldött rendfőnök első intézkedésével meggyógyította a hívők sajnó igazságérzetét is azért, hogy dr. Lakatos Ottót, Arad érdemeiben gazdag és közszeretben álló plébánosát visszahelyezték. Szívből üdvözli a barátai és tisztelői körébe hazatért plébánost és meg van győződve arról, hogy Lakatos Ottó dr. Arad katolikus híveinek lelki ügyeit olyan lankadatlan buzgósággal fogja újból vezetni és irányítani, amint azt a múltban is tette.

Schill József elnök ezután tolmácsolta a hívek afeletti fájdalomát, hogy dr. Monay Ferencnek, Aradváros szeretett és nagybecsűlt volt plébánosának magasabb egyházi érdekekből Aradot el kellett hagynia. Kifejezést adott ama reményének, hogy Arad katolikus társadalmának nem vesztik el végleg Monay Ferencet, akinek rövidesen való visszatérését el nem hervadó szeretettel várják.

Az egyházközségi gyűlés után az ünnepelés a Katolikus Kör helyiségében folytatódott, ahol kedélyes lakoma keretében ünnepelték az új rendfőnököt és Lakatos Ottó dr.-t. A felköszöntők során dr. Parecz Béla, a kör elnöke és Schill József lelkes beszédekben köszöntötték a két főpapot és a katolikus társadalom nagy számban megjelent tagjai lelkes óvásokban részesítették az ünnepelteteket.

— **A király születésnapja.** Holnap ünnepli meg az ország Románia ifjú királyának, I. Mihálynak hatodik születésnapját. Aradon is megünnepelik a születésnapot, amelynek alkalmából az összes templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak. A görög keleti katedrálisban délelőtt 11 órakor lesz az ünnepi Tedeum, amelyet maga Comsa Gergely püspök pontifikál, fényes papi segédlettel. Az istentiszteleten az aradi hatóságok, a tisztikar és az összes közhivatalnokok vesznek részt, míg a templom előtt diszszázadot állítanak fel.

— **Meghalt néhai Ferdinánd király fivére.** Berlinből jelentik: Hohenzollern Vilmos herceg, az elhunyt Ferdinánd király testvére, szombat este Sigmaringenben szívgyengeségben meghalt, 64 éves korában.

— **Boris király Prágában.** Prágából távra-
tozzák: A Vecserni List értesülése szerint Boris király ma Prágába érkezik, ahol a bolgár uralkodót Massaryk elnök fogadja. Boris királyal együtt Ferdinánd bolgár excár is látogatásba érkezik Prágába. Hivatalos helyen hangsúlyozzák, hogy a látogatás tisztára magánjellegű. Egyes körökben a bolgár király látogatásában különféle összefüggéseket látnak a legutóbbi balkáni eseményekkel kapcsolatban.

— **Bratianu békét keres az ellenzékkel.** Bucarestből jelentik: Az Adeverul szerint a miniszterelnök kívánsága a politikai viszony normalizálása és ezért elhatározta, hogy lépéseket tesz az ellenzéki pártoknál általános politikai egyezmény megvalósítása végett.

Bezárják az aradi polgári iskolákat.

A két iskolának nincs tüzelőfája. — Az iskolaigazgatók intervenelőja a helyettes polgármesternél.

(Arad, október 24.) Marcovicu Vince dr. helyettes polgármestert ma felkeresték Babescu Viktor, az aradi Josif Vulcan polgári iskola és Vitéz Mihály, a Mihail Vietazul (Ferenc-téri) polgári iskola igazgatója, a két polgári iskola ellátása ügyében. A két igazgató elmondotta, hogy a tél küszöbén teljesen fa nélkül állanak, úgy hogy a hidegebb idő beálltával be kell zárni a két iskolát. Az iskolai költségvetésbe nem vették fel a favasárláshoz szükséges összeget, mert minden évben a várostól kaptak fát. Most azonban kihagyták őket az ellátandók névsorából. Helyzetükről jelentést tettek a miniszteriumnak, amely utasította őket, hogy a várostól kérjenek fát. Amennyiben nem sikerül kapniok, elhárítanak minden felelősséget maguktól, bezárják az iskolákat és a kínos fordulatról jelentést tesznek a miniszteriumnak. Elmondották, hogy a tandíjat nem emelhetik fel

— **Tanárnői kinevezés.** Egy régebbi királyi dekretum, melyet még néhai Ferdinand király írt alá, jelent meg most a Monitorul Oficialban és az Lepa Dórá, az aradi társaságok kedvelt tagját, a női tanítóképző intézetnél velt énektanárnői állásában véglegesítette.

— **Alexander Bernát meghalt.** Budapestről jelentik: Alexander Bernát dr. egyetemi tanár, a kitűnő kritikus és filozófus ma reggel meghalt 78 éves korában. Alexander Bernát 1850-ben született Budapesten. Egyetemi tanulmányait Budapesten, majd külföldi egyetemeken végezte és 1878. óta az egyetemen, mint a filozófiai tudományok tanára működött. Gazdag írói munkássága a filozófia, esztétika és a tanügy között oszlott meg számos munkájával nyert akadémiai díjat. A magyar tudományos irodalom egyik legkiválóbb képviselőjét vesztette el benne.

— **Nagyarány visszavétel az uradalmak miniszteriumában.** Bucarestből jelentik: Szerződés visszavétel ügyében indult meg a napokban a vizsgálat részben az uradalmak miniszteriumában, részben pedig a cahulmezei prefekturán. Mint a Cuvantul értesült, az ügyben több magasrangú miniszteri tisztviselő, Cricopol kamarai képviselő, Paulu cahuli prefektus és még három vállalkozó van érdekelve, akik ellen az a vád merült fel, hogy másfélmillió lejfel megkárosították az államot.

Leányka télikabátok nagy választékban a „VICTORIA” női confectio divatházban Arad, Dacólával szemben.

— **Farkas Imre nagybeteg.** Budapestről jelentik: Farkas Imrét, a népszerű író, a Nótáskapitány és egyéb nagy sikert aratott operettek szerzőjét szombaton éjszaka súlyos vakbélgyulladás szállították be a Pajor-szanatóriumba, ahol Hüti Hümér tanár nyomban megoperálta. Az operáció sikerült, de az író állapota igen súlyos, mert betegsége hashátyagyulladással komplikálódott.

Hasfűzők, melltartók, női- és férfi-keztük, kötött-szövött árak KEPEK-cégnél, Neuman-palota

— **Az autótaxik premierje.** Tegnap nagy érdeklődés mellett végeztek gyakorlati kísérletet az új taxiautók. Az autót először a városházánál, majd a prefekturánál mutatták be a hatóságok vezetői előtt. A taxikkal több próbatúrát rendeztek a városban, majd a délután folyamán átadták az általános forgalomnak. Az új taxiautók a Dacia-szálló előtt kaptak standot. Ezzel tehát minden rendben is volna, ha egy kis, talán könnyen pótolható hiány el nem venné az utazó közönség kedvét a taxi használatától. Az új taxikon nincsen hely a nagyobb podgyások számára, ami kétségtelenül hátrányára lesz a taxik forgalmának, mert a közönség csak akkor veheti igénybe azokat, ha kisebb kézipodgyászt visz magával.

olyan mértékben, hogy ezt a költséget is fedezhessék, miután az iskolába nagyjából a szegénysorsú szülők gyermekeit járnak, akik nem képesek a mai magas tandíjat fizetni. A helyettes polgármester kijelentette, hogy utána jár az ügynek és holnapig megadja a két iskolának a választ.

A két iskola ügye, amely mindenestre érdeklí a szülőket, holnap kerül a permanensbizottság elé. A Kultúrügyosztály, amelynek a hatáskörébe tartozik ez a kérdés, kijelenti, hogy a város nem köteles azoknak az állami iskoláknak adni fát, amelyek tandíjat szedhetnek be. Ha egyesek kaptak is kivételes esetekben fát, az csakis kivételesen történik és abból jogot normálni nem lehet. Az érdekeltek mindenestre várakozással tekintenek az ügy fejleményei elé, miután a város polgárságára igen súlyos jelentőséggel bírna két ilyen látogatott iskola bezárása.

— **A színházi lakások bérbeadása.** A város vezetősége november 10-ére tűzte ki az árlejtést a színházépületben levő három lakásra, amelyet a múlt árlejtésen nem adtak ki és amelyeket megtelebbsztek. Ekkor tehát árlejtésre kerül egy ötszobás, egy kétszobás és egy egyszobás lakás bérlete.

— **Összeszurkáltak egy embert Aradon.** Tegnap az esti órákban segélykiáltások rémítették meg a Kulturpalota előadásáról hazatért közönséget. A segélykiáltások a parkból hallatszottak és az odasiető rendőrök egy vérben fetregő, összeszurkált embert találtak. Azonnal értesítették a mentőket, akik a súlyosan sebesültet beszállították a kórházba. Amikor eszméletre tért, kihallgatta a rendőrség és megállapította, hogy a szerencsétlen egy Hauspacher nevű iparossegéd. Elmondotta, hogy a sötét sétányon támadták meg és úgy tudja, hogy támadója egy Gáspár nevű ember, aki neki régi haragosa. A rendőrségi nyomozás előállította Gáspárt, aki tanúja, hogy ő követte volna el a támadást. Hauspacher állapota rendkívül súlyos.

— **A gyoroki nagyvendéglős halála.** Ghioc társadalmának mély gyászja van. A közbecsülésben álló Schmidt Tamás ma délelőtt agyvérzésben elhunyt. A jovialis polgár mindössze 61 éves volt. Évekig volt a gyoroki tűzoltóság főparancsnoka s mint ilyen, 1921-ben a gróf Nádasdy kastély égésénél, valamint a radnai kegytemplom kigyulladásánál nagy érdemeket szerzett. Elnöke volt a gyoroki iparos olvasóköri és igen sokat tett az iparosok kulturális javának az emelésére. Mint közgyám és községi pénztárnok is értékes közéleti szerepet töltött be. Gyermekeit és unokáit gyászolják. A gyászbeszéd egész Hegyalján nagy részvétet keltett.

— **Letartóztatott tolvajok.** Ramontianu dr. helyettes vizsgálóbíró ma kihallgatásuk után letartóztatta Covaciu Iuon és Dragosan Vasilie milovai parasztokat, akik a közelmúltban nagyobb tolvajlásokat követtek el.

Kap hozományt!

ha beiratkozik a DANUBIA Biztosító T.-hoz Igazgatóság Timișoara. :-: Vezérügynökség Arad, Str. Mețianu, Forray-u. 11. Minerva. Ügynökök felvételnek. 5325

— **Hatósági felhívás a járókelőkhez.** Ez is aradi specialitás: Az emberek valami megmagyarázhatatlan averzálóval viseltetnek a járdá iránt és nagy előszeretettel kultiválják az utcák közepén való sétálást. Sokat is panaszkodnak emiatt a konfliktuskocsik, sofőrök és a többi járművezetők. Minden egyes elgázolásnak, szerintük, a közönségnek a járdával szemben táplált ellenszenvé az oka. Ma küldöttsegileg keresték fel a járművek vezetői az illetékes hatóságokat és kérték, hogy ez egyszer ne őket, hanem a közönséget próbálják megrendszabályozni. Hozzá kell szoktatni a sétálókat arra, hogy középuton csak a járműveknek van joguk járni. A hatóságok megszívlelték a panaszt és ezúton hívják fel a közönséget, hogy járjanak az emberek részére fenntartott járdákon; ott az életük is nagyobb biztonságban van.

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 7 és este 9 órakor

MODERN DUBARRY

Korda Máriával

a ragyogó főszerepben.

Pazar kiállítás és gyönyörű rendezés.

Rendes olcsó helyárak.

Péntektől: **Varázkerítő.**

Strauss világhírű operettje.

— Nagyszerű műkedvelői előadás Ghioroen. A megyeszerte ismert gyoroki műkedvelőgárda szombaton este és vasárnap délután egy klasszikus darabban csillogtatta tehetségét. Csiky Gergely „Nagymamá”-ja került színre. A címszerep Mihályi Ida játszotta. Oly nagyuri levegőt árasztott maga körül, oly meleg bensőséggel játszotta szerepét, hogy az elmúlt nagy idők édes-bus emlékei jött eszünkbe. Örkényi bárót ügyesen alakította Juhász József, aki egyben a rendezés munkáját is végezte. Mártha szerepét Lankó Manci játszotta meg bájjal s nagy színészi készültséggel. Ernő Taussig Béla alakította. Az arisztokratikus modort s azt a gyermeki bájt, mely Ernőt jellemzi, hiven adta vissza. Piroskát Quitt Lili játszotta meg. Mészáros László nagy lelkesedéssel játszott. György Endre oly sikerrel játszott, hogy többször nyitászini tapsot kapott. Juhász Lili szintén szépen debütált. Lengyel István alakításával harsogó kacajokot fakasztott. Bodca Vasilie kis szerepét nagy bravurral oldotta meg. A kisebb szereplők közül kiemeljük Fischer Paulát. Mint egy tavaszi rózsát, mint egy virágbaborult barackfát, olyan volt ez a kis szereplő. Azt hisszük, ha komolyan foglalkozna a „komédia”-val, idővel színészetünknek kimagasló alakja lenne. A többiek: Gáspár Julia, Kocsis Katica, Szegő Magda, Bottyán Ida, Fazekas Mariska, Szabeni Lily és Kocsis Juliska, szintén kedvesek voltak. A darabnak külön érdekessége, hogy Csiky Gergely Gyorokon írta s az írászat, melyen dolgozott, most is egy gyoroki uricsalád birtokában van. Az estély szép anyagi és erkölcsi sikert hozott. Amint értesülünk, a közel jövőben megismétlik Soborsinban a darabot az agilis műkedvelők.

— **Agyonszurt footballista.** Miskolcra jelentik: Az elmúlt éjszaka leszúrták Schiffmann Károlyt, a közismert footballistát. Schiffmann egy barátjával egy vendéglőben mulatott, ahova később Szücs József kocsis is betért. Az erősen illuminált állapotban lévő footballisták beléköltöttek a kocsisba, akit bántalmazni kezdtek. A kocsis kiszaladt a vendéglőből, mire a footballisták utána rohantak. Szücs menekülése közben bicskát rántott és azzal hadonászott. Schiffmann oly szerencsétlenül futott neki a bicskának, hogy a kés a mellébe fúródott. A footballista összeesett és néhány perc múlva meghalt.

— **Az Iparos Otthon nyolcadik műsoros estéje is a szokott keretek mellett zajlott le:** a termet zsufolóság megtöltő hálás közönség elismeréssel tapsolt tehetséges műkedvelőinek. Megnyitól Dittrich Ilonka zongorán román és magyar számokat adott elő, kiforrott művészettel. Reichenberg Mici kedvesen elmondott monológia és Mangellusz Irén kitűnő zongorakiséréttel előadott román és klasszikus táncával, nagy sikert és sok tapsot váltott ki a hálás közönségtől. Majd Nádor Titi pompás zongorajátéka következett, amely után Weinberger László gyönyörű táncával megérdemelt, nagy sikert aratott. Végül Marossy Dezsőné román és magyar énekszámait igaz gyönyörűséggel hallgatta a közönség és szünni nem akaró tapssal honorálta a kivételes képességű énekesnőt. Énekszámait mind meg kellett ismételnie.

— **Árverés az aradi vámhivatalban.** Az aradi vámfőnökség közli, hogy a vámvezérgazgatóság 239.996., 238.383. és 238.386. sz. rendeletel alapján folyó évi november 5-én délelőtt 10 órai kezdettel az aradi vámhivatal raktárhelyiségében nagyobb mennyiségű és különféle elkobzott árukra nyilvános árverést tűzött ki.

— **Dr. Lőrinczy Gyula** kisjenői volt vezetőjárásbíró a regátból hazaérkezvén, Kisjenőn ügyvédi irodáját megnyitotta.

Zsidóverés a budapesti egyetemen

Izgalmas tiltakozás a numerus clausus ellen.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A műegyetemen és a központi egyetemen máától fogva megint igazoltatják a belépőket, nehogy olyan elemek kerülhessenek be, akiknek céljuk a rend megzavarása. Az ifjuság körében elkésredett kifakadások hangzanak el a numerus clausus megszüntetése és enyhítése ügyében tett nyilatkozatok miatt és több zsidó kinézésű egyetemi hallgatót meg is vertek. Ma délután nagy diákgyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a numerus clausus megszüntetése

ellen. A műegyetemi Hungária Bajtársi egyesület is ma tartotta nagygyűlését a numerus clausus ügyében. A gyűlést Rohringer Sándor tanár nyitotta meg, majd **határozati javaslatot** hoztak, amelyben a numerus clausus fenntartását és a nosztrifikálás megszigorítását követelték. A javaslat azt akarja, hogy tegyék kötelezővé a magyarországi üzemekben azt, hogy csak magyar mérnököket alkalmazzanak. Az izgalmas délutánra lecsendesedtek, az egyetemeken helyreállott a rend, minden fakultácson rendben folyik az előadás.

— **Borzalmas moziézés tüzpöccéssé** halottal. Stockholmból jelentik: Borzalmas tüzkatasztrófa történt a finnországi Tammerfors egyik mozijában. A gépházban lángalobbant egy filmtekerces, mire a gépész megijedt és kirohant a fülkéből, nyitva hagyva az ajtót. A többi tekerces egymás után lobbant lángra és hamarosan a nézőtér is lángbaborult. Az emeleten lévő közönség nem menekülhetett, mert a lépcsők is tüzet fogtak. Borzalmas dúlakodás támadt, úgy, hogy mire a tűzoltók eloltották a tüzet, 19 holttest hevert a lépcsők közelében. A tolongásban két asszonyt is agyontapostak, hárman pedig a halállal vívdódnak.

AKI OLCSÓN AKAR JÓ NŐIKABÁTOTaz **MENCZERHEZ** menjen vásárolni

ARADON, a volt Széchenyi malom mellett, 1043

— **Gyakorlati francia nyelviskola.** A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a „Francia Szövetség” a francia nyelv gyors és gyakorlati elsajátítására, az 1927—28. tanévben a szövetség székhelyén, Párisban, tanfolyamokat tart. Bővebb felvilágosítással a kamara irodája szolgál.

— **Magyar Ilma** képművészete nyitva f. hó 27-ig délelőtt 10—1, délután 3—6 óráig.

— **Őszre béreljen** Kerpel könyvtárában.

— **Fürdő tánciskolája** november 1-én nyílik meg a Központi nagytermében. (Bejárat Salac-ucca). Beiratkozás Str. Bucur (Eöt-vös-ucca) 7.

— **A „Sas” cipőkrém vállalatot** Brassóban, amely már 25 éve fennáll, a tulajdonos, Kessler A. Hosszu-ucca 59. sz. alatti házába helyezték át, ahol a gyár továbbra is — nemcsak a külföldi szakemberek, de a fogyasztó nagyközönség által is — általánosan elismert cikkei, úgynevezett „Sas” védjegyű cipőkrémet, parkett fényesítőt, birzsirt, stb., az eddigi kitűnő minőségben gyártja. A gyár üzletfeleit természetesen ezután is a szokott előékeny kiszolgálásban részesíti. A vállalatot 4—13. sz. alatt bekapcsolták az állami telefonhálózatba.

— **H. Sziklay Gizi** Strada Cercetasiilor (Szent Pál-ucca) tánciskolájában november hó 2-án kezdők részére új tancskolont kezdődik.

Férjhez ment a Nótáskapitány leánya.

Fráter Boriska pompás esküvője. — Fráter Loránd új nótáival köszöntötte asszonylányát.

(Az Aradi Közlöny oradeaitudósítójától.) Érsemjén, a kicsi érmelléki falu egyszerre nagyon forgalmas lett. Meszsziről jött urifogatok vágatnak a poros főúcnán végig és az állomásról is állandóan szállítják a vendégeket. Csupa ismerős arc, csak épen most néhány éve már nem lehet látni, de tudjuk róluk, hogy még élnek valahogy és a régi Bihartól elszakadni nem tudnak. A bihari urak gyülekezése volt Érsemjén tegnap egy fényes lakodalmon, ahol az „örömapa”

egy fiatalos, mozgékony, de mindig tekintélyt tartó, snájdig magyar ur, akinek a neve beleíródott a magyar zeneköltészetbe és akiről már nagyhíres operettet is írtak, amelynek címe Nótáskapitány.

Fráter Lorándnak, a híres magyar dalköltőnek leánya, a kedves, szép Boriska esküszik bogdányi és csokaji Farkas Loránddal. A vőlegény is régi, bihari nemes familia tagja és a násszal két soktagu család kerül rokoni kapcsolatba. Fráter Boriskáról, ha nem is volna a Fráter Loránd leánya, külön is írni kellene. Ritkaság az a mai fiatal lányoknál, amire ő vállalkozott. Az utóbbi esztendőben szinte teljesen egyedül vezeti az édesapja semjéni birtokát. Ha az uraság Pesten, vagy Váradon tartózkodik hosszú hetekig, vagy másfelé szólítja az, hogy magyar dalköltő, (most indul nagyobb koncertura), akkor a gazdaságot fiatal leánya vezeti, aki nagytudású, nagyon erélyes gazda és olyan rend van a birtokán, mint-ha erőskező férfi ülne a nyeregben...

Erkeznek a kocsik, a lakodalmas kastély megtelik rokonokkal és vendégekkel, akik messzi Erdélyből, vagy Magyarországból jöttek át a semjéni esküvőre. Az egyházi esküvő az érmihályfalvai református templomban folyt le és a fiatal párra Végh József érmihályfalvai református esperes adta áldását. Násznapok voltak: dr. Darkó Jenő debreceni egyetemi tanár a vőlegény és Fráter Barnabás, Bihar megye volt alispánja, a menyasszony részéről. Koszorús lányok és vőfélyek voltak: Papszász Stefi és Farkas László, Fráter Magda és Hazslinszky Margit és Plósz György. A násznép között ott voltak: Fráter Katalin, özv. Balássy Józsefné, Plósz Pál volt magyar igazságügyi miniszter fia Budapestről, idősebb és ifjabb Incze Zoltán Budapestről, dr. Hazslinszky Hugó ny. rendőrőtanácsos Budapestről, Fráter István és felesége Gálospetriből, Papszász Lajos m. kir. kamarás és felesége Csokajról, Bonis Elemér és felesége Köbökuttról, Fráter Tibor és felesége Gálospetriből, Csiha Ernő és felesége Érmihályfalváról, báró Uray János Piskoltról, Fráter Pál volt orsz. gyűl. képviselő Budapestről, dr. Bujánovics Rudolf Érmihályfalváról, Kiss Gyula Otományból, Balogh Jenő Nagyszalontáról, Horváth Endre Álmosdról, Zathureczky Péter Budapestről... és még nagyon sokan, akik messze vidékről jöttek el a Nótáskapitány leányának esküvőjére. Az egyházi és polgári szertartás után a lakodalmas menet a semjéni kastélyba vonult, ahol fényes fogadtatás várta őket. A délben kezdődött ebéd csak ma reggel ért véget és természetesen a sok pohárköszöntőt nem lehetett feljegyezni.

A lakodalomnak volt egy értékes eseménye is. Fráter Loránd legújabb dalát, amelyet leánya esküvőjére írt, maga játszotta és énekelte el a vendégek előtt. Ez a dal most indul diadalutjára... Fráter Loránd tervezett amerikai körutjára különben valószínűleg csak a tavasszal indul, de még az idei koncertszezon folyamán végig járja Erdély valamennyi jelentősebb helyét és a magyar dalnak szentelt mindenütt egy-egy drága estélyt.

Értesítés!

A nagyrabecsült közönség szíves tudomására hozom, hogy és estélyi ruhákat a lelegegánsabb kivitelben készítetek legutolsó divat szerint, leszállított árak mellett.

női divatszalonomat Str. Eminescu 13. szám alól. nov. hó 1-től Str. Cogalniceanu No. 27. (Mikes Kelemen u.) saját házámba **HELYEZEM AT**, ahol angol, francia **Földesy Sándorné.**

Sakk.

— Capablanca és Aliechin **Amc.** Buenos-Ayresből jelentik: Capablanca és Aliechin 19-ik játszmája is eldöntetlenül végződött, a 24-ik lépés után. Eddig 14. eldöntetlen játszma volt.

CIRCUS-RENYZ | U

Művészet.

* A színház műsora. Kedd: Borcsa Amerikában, operett. (C. bérlet.) Szerda délután 4 órakor: Kékszakkál nyolcadik felesége, bohózat. (Félfhely-árak.) Este: Román előadás. Csütörtök: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (Premier. A. bérlet.) Péntek: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (B. bérlet.) Szombat: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (C. bérlet.)

* Budapesti színházak műsora. Budapest-ről jelentik: A budapesti színházak e heti műsora a következő: Vigaszínház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: A levél. Kedd, péntek: A zenélő óra. Vasárnap délután: Nem nőülök. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Csattan a csók. Vasárnap délután: Oroszország. — Király Színház. Kedd, szerda, csütörtök, péntek: A Teatro dei Piccoli vendéjátéka. (I. A szavil-lai borbély; II. A gésák; III. Varietészámok). Szombat, vasárnap: A legkisebbik Horváth-leány. Csütörtök délután: a Teatro dei Piccoli gyermekelőadása. Vasárnap délután: A fecskéfészek. — Városi Színház. Egész héten minden este: Mesék az írógépről. Szombat délután: Elnémult harangok (ifjúsági előadás). Vasárnap délután: Borcsa Amerikában. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este: A szombatesti hölgy. Vasárnap délután: Az első férfi. — Fővárosi Operettszínház. Kedd, (ötvenedszer), szerda: Broadway. Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Hotel Napoleon (elsőszőr). Szombat, vasárnap este: Hotel Napoleon. Vasárnap délután: Broadway. — Andrásy-uti Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A boszorkány; A párisi Rotschild; Az aranypók; Elsején; Adám frakkban; Hol a gyerek?; Esküvő előtt. Tréfák, magánszámok. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Loyal; Linfield; Titze—Tarassov; Solti, Dénes, Sárossy, Jean Leo stb. (Kezdeté 8 órakor, vasár- és ünnepnap délután fél 4-kor.)

* A Minerva műsoros délutánja. Az aradi Minerva kulturregysület, amely egyre növekvő és tartalmasabb műsorral kedveskedik közönségének, vasárnap délután kitűnően sikerült előadást rendezett. A gondos és iziése-sen összeválogatott műsor első száma Márton Illus és Klári ügyes és temperamentumos táncszáma volt. Lupu Lupkovic decens hegedűjátéka után Bodnár Mancika, a bájos gyerek-primadonna bővölte el a közönséget, amely azután Rátvay Nusinak tapsolt. Az „Itélet előtt” című drámai jelenetben Beregi elsőrangú produkált, Nádasy és Gyarmathy segítségével. Surányi Kató és Weichelt Paula groteszk táncduettjét az elragadtatott közönség megújráztatta. A műsor végső száma a „Férfi bácsi jó utra tér” című bohózat volt, amely Gömör Emmának nyújtott pompás alkalmat arra, hogy régóta nélkülözött humorát csillogtassa. Mészáros, Gyarmathy, Rátvay Nusi és Weichelt A. stílusos együttese segítette diadala a mulatságos egyfelvonást. A kedves és egyre népszerűbbé váló Minerva-előadások rendezése az agilis Beck Richárd érdeme.

* Bohózat egy párisi szállóban. Ha a színpad nem árulná el, hogy a „Bohózat egy párisi szállóban” című bohózat szerzői magyarok, azt lehetne hinni, hogy vérbeli franciák írták. Oly ötletes, oly szellemes és oly fordulatos ez a darab, mint egy hétpróbás francia bohózat. Budapesti óriási sikere volt annak idején a klarabnak és bizonyos, hogy nálunk, Aradon is be fog futni, ahogyan színpadi nyelven mondani szokták. A sikert eleve biztosítja a nagyszerű szereposztás és a gördülékeny előadás.

hiszen naponta folynak a próbák az újdonságból. A premier csütörtök este lesz.

* Szerdán délután félfhelyáru előadást rendez a színház. Ez alkalommal „A kékszakkál nyolcadik felesége” című pompás vígjáték kerül színre abban az elsőrangú szereposztásban, amelyben tavaly bemutatták.

* A „Borcsa Amerikában” oly slágere lett a színháznak, amilyen már rég nem volt. Az aradi színház bebizonyította, hogy egy színpadi munka nem okvetlenül akkor arat sikert, ha egy művésznő testére szabják a fősze-repet. A budapesti siker természetesen Fedák Sári érdeme, de nálunk nem volt Fedák Sári és mégis úgy beütött az újdonság, hogy sokáig műsordarab lesz. Köszönhető ez első-sorban Horváth Micinek, aki régi forró sikereit újította fel és szaporította diadalainak számát. De részese a sikernek az egész énekes együttes, amely mintaelőadásban hozta színre a Borcsáról szóló énekes játékot. A „Borcsa Amerikában” egyelőre még kedden van műsor.

Kicszerélik

az aradi telefonközpontot.

Egy berlini cég megbízott mérnöke járt Aradon a postavezérigazgatóság megbízásából.

(Arad, október 24.) Az aradi telefonközpont átalakításának égető szükségességét nemcsak az aradi közönség hajtogatja már esztendő hosszú sora óta, hanem a postavezérigazgatóság is belátta annak szükségességét, hogy valamit tegyen. A központ kicszerélése ideje még bizonytalan, azonban már az is haladás, hogy a megoldandó problémák között szerepel Bucurestiben az aradi, és több más vidéki város telefonközpontjának és telefonvezetékeinek átépítése. Ma Aradon járt a berlini Siemens és Halski-cég megbízott mérnöke, aki a postavezérigazgatóság meghatalmazása alapján sorban járta be Románia egyes városait, hogy megállapítsa, hol kell a központot teljesen kicszerélni, hol kell javítani, vagy nagyobbitani. A mérnök Aradon megállapította, hogy itt teljesen új, automata központra van szükség, azonkívül a légvezetékek helyett kábelt kell lerakni. A szemle után a berlini cég megbízottja előterjeszti számításait a vezérigazgatóságnak, amely azután dönt az ajánlat felett. A mérnök kijelentette, hogy a lehető legelőnyösebb ajánlatot fogja tenni, hogy mihamarabb megkezdhesse a nagyszabású munkálatokat Aradon is.

HARRY KIDD | RA

SPORT

O Az aradi labdarúgó bajnokság második fordulójára nagyobbára csupa meglepetést hozott, a Gloria-CFR és az AMTE is egy-egy pontot leadtak ellenfeleiknek. Eredmények: Gloria-CFR—Vointa-Victoria 3:3 (2:1) erős küzdelem, a Vonita-Victoria váratlanul kitűnően szerepelt, goallövők Gurgiuti, Husztig, Varga, Rutikai, Boros. — ATF—AMTE 1:1 (1:0). Az AMTE a többet, az ATF a veszélyesebben támadó. A mérkőzés befejeztével Auer I. tetleg inzultálta Zanonit, akit orvosi segélyben kellett részesíteni; goallövők Tóth és Gencsy. — AAC—Olympia 4:2 (3:1) csapkodó játék helyi-közel durvaságokkal fűszerezve; goallövők Gallov, Hajdu, Gallov, Singer, Varjassy, Kovács.

O Footballmatchek Erdélyben. Zsilvölgye. AAC Jiul—Simeria 5:3 (2:2). Minerul—Camp 1:1 (1:0). Brasov. Coltea—Olympia 5:3 (1:2). Brasovia—CFR 1:1 (1:1). Cluj. Romania—Academia 1:0 (0:0). RMS—NAC 1:0 (0:0). CFR—KMSC 1:0 (0:0). Targu-Mures. Maros—MSE 1:0 (0:0). Bucurestiben a Juventus 2:0 arányban kikapott az Olympiától. — Timisoara. Banatul—Rapid 2:1 (2:1). Politechnikum—TAC 4:1 (0:1). UDR—Kadima 2:0 (0:0).

O A magyar labdarúgó bajnokság vasárnapi fordulóján a Hungaria „nagy” csapata megint kikapott, ezúttal a Nemzeti verte meg. A mér-

közések sajnálatos eredménye, hogy Orth és Bukovi meglehetősen súlyosan megsérültek. Eredmények: Ferencváros—Vasas 2:1 (0:0). Ferencváros van fölényben, de a mérkőzés hemzsegett a durvaságoktól. A 7. percben Bukovi összefejelt Turayval és agyarázkodást szenvedett. A mentők vitték a szanatóriumba. A II. féldő 9. percében Kohut lövi a vezető goalt és ugyanő fejele a 13. percben a másodikat, míg a Vasasok egyetlen goalját a 16. percben korner után Amsel ejti a saját kapujába. 15.000 néző. — Nemzeti—Hungaria 3:2 (2:1). Ez a mérkőzés is nagyon durva volt. Orth a 36. percben lábrándulás miatt áll ki, a 35. percben pedig Skvarek rohan olyan tempóban Gallina kapusra, hogy ezt ájultan viszik ki a pályáról. A 6. percben Czétényi juttatja vezetéshez a Nemzetit, ezt a 9. percben Orth egyenlíti. De a 27. percben ismét Czétényi a goallövő. A II. féldő 18. percében Skvarek egyenlít, de a 25. percben Kautzky goalja Nemzeti győzelmet jelent. — Kispest—Budal 33-as 2:0 (1:0). A 37. percben Gulyás, a II. féldő 23. percében Fürstner lötték a goalokat. — Sabaria—Bástya 2:1 (2:1). Szombathelyen ját sztáltak le a vidéki derbyt. A 12. percben kornerből Mészáros fejele a vezető goalt és a 24. percben Buresh 11-esből lötte a másodikat. A 35. percben kavarodás után Sággy a saját kapujába fejele a labdát. — Újpest—Attila 3:0 (2:0). Miskolcon. A 37. percben Sager, a 38. és a II. féldő 35. percében Spitz lötték a goalokat. Maszlonka egy 11-esből széppihetett volna az eredményen, de mellé lötte.

O A bécsi bajnokság eredményei. Vienna—Wacker 4:2 (1:2). Rapid—Simmering 3:1 (2:0). Austria—WSC 5:0 (3:0). Slovan—WAC 1:0 (0:0). Hertha—Hakoah 4:0 (0:0).

O Csehország—Olaszország 2:2 (1:1). A Prágában lefolyt Európa-Kupa mérkőzés nehéz küzdelem után döntetlenül végződött.

Rádió-műsor.

Kedd, október 25. Wien—Grác. 11. Délelőtti zene. 16.15. Délutáni hangverseny. 20. Beethoven: Violinsonate, op. 96., G-dur. Christa Richter hegedűművész és Edgar Schiffmann zongoraművész előadásában. — Zágráb. 17.30. Délutáni hangverseny. 20.30. Esti hangverseny. 23.15. Szórakoztató zene. — Pozsony. 18.15. Hangverseny. 20. Hangverseny. — Prága. 12.05. Déli hangverseny. 16.30. A 28. gyalogezred zenekarának hangversenye. 19. Hangverseny. 22.20. Hangverseny. — Róma. 17.15. Zenekari hangverseny. 20.30. Időjelzés, időjárásjelentés, utána közvetítés egy színházból. — Stuttgart. 16.15. Délutáni hangverseny. 20. Gerrit Engelke költői estje. 21. Hangverseny. — Leipzig. 16.30. Délutáni hangverseny. 22.15. Táncczene. — Milano. 17.50. Gyermekkarének. 20.40. Egy operett közvetítése. 23. Jazz-band. — München. 16. Szórakoztató zene. 20. Kamarazene. 20.50. Willy Stuhlfauth hegedűhangversenye. — Nápoly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. Szimfónikus hangverseny. 21.30. Színházi zene. — Breslau. 19.30. Irodalmi és művészeti szemle. 20.10. Vidám-est. 20.50. Régi kamarazene. — Frankfurt a. M. 16.30. A házizenekar hangversenye. 20.15. Énekhangverseny. 21.15. Kamarazene. — Berlin. 17. Szórakoztató zene. 20. „Samson”, oratórium 3 részben. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Az Operaház tagjainak alakult kamarazenekar hangversenye. 18.15. Erdősi Károly prelátus: „A kultur Jáva”. 19. Rádióamatörposta. 20. A Magyarországon tartózkodó finn tanulmányi csoport vezetője, dr. Antti Tulenheimo sz. k. miniszterelnök ■ helsingforsi tud. egyetem ezidei rektora, német nyelven üdvözli a magyar közönséget. 20.15. Előadás a Stúdióból. „Két szék közt a pad alatt”. Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Calderon de la Barca. 20.20. Pontos időjelzés, hírek, közlemények. Utána: Kurina Simi és cigány zenekarának hangversenye.

Angelo Ferary | NIA

— Óceánrepülésre készül egy magyar repülő. Budapestről jelentik: Prodán Guidó, a világhírű magyar felkarú pilóta óceánrepülésre készül. A pilóta tervei szerint a sajátmaga által konstruált gépen november közepén a mátyásföldi repülőtérrel tartol az óceán átrepülésére.

Tudja Ön mi az a FORTUNA?

Olcsó bevásárlási forrás kez női és gyermek szövetruhák iskolai ruhák és könyvek beszerzésére. Orsz. és külföldi kabátok nagy választékban. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt kő. Arad, Str. Col. PIRICI 5. (Színház hátsó bejáratával szemben.)
szűlnök. FIGYELEM A CIMRE!

LEGUJABB.

Letartóztatták Manoilescut?

Ellenőrizhetetlen hír a volt pénzügyi államtitkár örizetbeviteléről, Nem jelenik meg többé Manoilescu új lapja.

(Az Aradi Közlöny cluj tudósítójának telefonjelentése.) A késő éjszakai órákban az az ellenőrizhetetlen hír érkezett Clujra, hogy Manoilescu volt pénzügyi államtitkár ma este letartóztatták. A hír szerint Manoilescu hosszabb időn keresztül tartózkodott Párisban, ahonnan ma érkezett vissza Bucurestibe. Az állomáson 17 szigurancafelügyelő várta a volt államtitkárt, akit nyomban örizetbevittek,

majd a lakására kísérték, ahol jelentésében házkutatást tartottak. A házkutatás eredményeképpen egész levelezését, összes iratait lefoglalták. A szenzációs letartóztatás részletei ismeretlenek és magát a hírt is — miután késő éjszaka érkezett és nem erősítették meg — a legteljesebb fenntartással közöljük. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy az Adeverul szerint a Crai Nou, Manoilescu új lapja nem fog többé megjelenni.

Közgazdaság.

Megalakult

a Kereskedelmi Testületek Szövetsége. Alakuló gyűlés Oradeán.

(Az Aradi Közlöny oradeamarei (nagyváradi) tudósítójától.) Nagy érdeklődés mellett folyt le tegnap a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban, az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetségének alakuló közgyűlése. Az ülésen résztvettek az állam és egyéb hatóságok delegáltjai, azonkívül Mosoiu tábornok is, akit nagy ovációban részesítettek.

A gyűlést Farkas István, a váradi kereskedelmi csarnok elnöke nyitotta meg, aki kegyeletes szavakkal emlékezett meg Ferdinand király haláláról és tolmácsolta I. Mihály király iránti hódolatot. Majd a román kereskedőkhöz intézte szavait, segítségüket kérve a kereskedelem bajainak orvoslásához, végül Kun Richard és Fried János dr.-ról emlékezett meg, mint a mozgalom kezdeményezőiről. Utána Mosoiu tábornok szólalt fel, aki leszögezte, hogy támogatni fogja a szövetség munkássá-

gát, mert a szíven viseli az erdélyi és bánsági kereskedők sorsát. Ismeri a kereskedők bajait és mindenkor hangoztatta, hogy a Nemzeti Banknak elegendő kölcsönt kell nyújtania a kamatterhek alatt görnyedő kereskedők számára. Ezután megválasztották a szövetség vezetését: Elnök: Leon György dr. volt kereskedelemügyi államtitkár, képviselő (Cluj). Ügyvezető elnök: Kun Richard (Timisoara). Társelnökök: Jeckel Vilmos (Brassó), Farkas István (Oradeamare) és Iliescu Victor (Cluj). Alelnökök: Bretter Vilmos (Targu-mures), Flegmann Armin (Oradeamare), Zakar Endre (Székelyudvarhely), Palmhert Alfréd (Brassó). A választás után Leon György dr. tartott beszédet, majd Kun Richard fejtette ki a megalakulás okait. Banket rekesztette be az alakuló ülést.

Zürichben 3.23.50, Párisban 15.85 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 24.)
Kifizetések: Berlin 38.80, Amsterdam 65.25, Newyork 161.50, London 789, Páris 6.36, Milánó 8.87, Prága 4.80.50, Budapest 28.35, Zágráb 2.86, Bécs 22.87, Zürich 31.25. — Áru: Márka 38.50, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.80, cseh kor. 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Pénz: Márka 37.50, dollár 159, angol font 780, francia frank 6.25, olasz lira 8.60, cseh korona 4.70, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50.

Bucuresti-i tőzsdezáriat. (Október hó 24.)
Kifizetések: Páris 6.35, Berlin 38.55, London 787, Newyork 161.12, Milánó 8.84, Zürich 31.18, Prága 4.79, Bécs 22.78. — Valuták: Napoleon 646, német márka 38.40, leva 1.20, török lira 0.86, angol font 783, francia frank 6.42, svájci frank 31, olasz lira 8.83, drachma 2.15, dinár 2.83, dollár 160, lengyel zloty 18.10, osztrák schilling 22.90, magyar pengő 28.25, cseh korona 4.73.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 24.)
Berlin 123.80, Amsterdam 208.60, Newyork 518.37, London 2525.87, Páris 20.35.25, Milánó 28.34, Prága 15.36, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.13.25, Bucuressti 3.23.50, Varsó 58.12.50, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 24.)
Berlin 123.80, Amsterdam 208.57.50, Newyork 518.37, London 2525.37, Páris 20.35, Milánó 28.34, Prága 15.36, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.13.25, Bucuressti 3.22, Varsó 58.12.50, Bécs 73.20.

— Megkezdődik az általános pénzügyi összeírás. Bucurestiből jelentik: Az országos pénzügyi összeírás december 10-én veszi kezdetét.

Urániában
ma vetítik utóljára
Mártir
sláner himnuszokat. II. rész, 16 felv. egyszerre Főszerep.:
SUZY VERNON és CHARLEY VANEL.
Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékér nem vállalunk felelősséget.
ÓVÁS.

Figyelmeztetek mindenképp, hogy feleségetől különváltan élek, érte semmit ki nem fizetek.

Vután Flórián,
Str. Vasile Paguba 48.

Halló! Halló!

MEGNYILT A

VAS DROGERIA

Pipere- és kozmetikai cikkek
dus választékban raktáron.

LITHYNIA

PAPTAMASI ÁSVÁNYVIZ.
Üdít! Gyógyít!
Kapható drogeriában, fűszerüzletben és vendéglőkben. 4170

CASANOVA
ma, kedden az
APOLLOBAN.
IVAN MOSJOUKINNAL.
Jegyek elővételben kaphatók
Az előadások kezdete 5, 7 és 9-kor.



Bor, szőlőtől női és férfi keztyűk, legjobb legolcsóbb, legnagyobb választékban
Ludovic Steinhübel
fabrika de manusi si banda, Arad, Str. Alexandri 1. (Salac-ucna) 8100
Keztyűk új szítása és javítása. 228

HARCSA BÉLA
uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.
Nagy raktár eredeti angol szövetekből,
elismerten előkelő izlés, szolid árak.

Kisebbszerű VIZIMALOM
kültvárosi sarok magánház, szatócsnak, bérkocsinak igen alkalmas, 115.000 lejért eladó, 50.000 lejjel átvehető. Bővebbet „Uranul” irodában, Városházával szemben. 5713
kötöny karban, nagy örösi körzettel a volt Nádor-csatornán, családi okok folytán eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5656

Nagy famegtakarítás szabadelimazott folytonosság ZSIGUCZI-féle kályhánál.
A fűtőtechnika esodája! Szempes elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és 50% tüzelőanyag megtakarítását. Megtekinthető a készítő: HAMMER ZSIGMOND és FIA üzletében Arad, Bulevardul Regöle Ferdinand No. 27. (Boros Sényi-ter.)

Makulatura 5 kgros csomagokban kaphatók a kiadóban.

Halló! Megérkeztek Halló!
a legújabb divatu pulloverek, gyermek, női és férfi kötött mellények, női kötött kabátok minden színben és nagyságban, Selyemsálak, női flór és selyem reformnadrágok, flór, selyem és gyapjú harisnyák legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetőek, továbbá az összes rövidárú, kézimunka kellékek, párnamentirozások és gyönyörű kézimunkák készen és megrendelésre SZÁNTÓ JÓZSEF-cégnél volt Glück Dezső a városi kávéházzal szemben.

Tekintettel a nyersanyagok fokozatos olcsóvadására, indítva éreztük magunkat
doboz árainkat lehetőleg mérsékelni.
Kérjük igen tisztelt vevőinket, mindenféle dobozszükségletükre utólag ajánlatot kérni sziveskedjenek. 4564
INGUSZ dobozgyár.

Női és gyermek felöltők - **Iuliu PLESZ Gyula**
legelősb bevásárlási forrása:

cég Arad, Str. Col. Pirici 5. (Vörösmarty-u. a színház hátsó bejáratával szemben. Saját érdekében gyűszűje meg utólagosan versenypályaságokra. Hiteles képes egyének részletfizetőre is kaphatnak

Szönyegek, függönyök, sezióntakarók, ágy- és asztalterítők, matracgradli, butorkelme nagy választékban „**MERCANTIL**” divatáruházban (ezelőtt Pick Ernő és Társa) Arad, Bul. Regina Maria No. 18.

Szilózial kocsz fűtésre és ipari célokra, Szalón köszén, Kovácsszén (kétszermozott), „Retorta” faszén osomagolva és ömlesztve minden mennyiségben kapható
ALTMANN EDE ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 44. — Telefon 481.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket, délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszshelvezgel ellátott kérdézőkódésre válaszolunk. Alánlatok, leltécs levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sépadt, vöröszövény és gyöngye gyermekelneknek adjunk a hideg időszak beálltával **EGGER EMULSIOT**, mely a legjobb osztrák máj készült. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában. 4-28

EGYETLEN GYÖNYÖRÜSÉGEM! Tudod mit tesz téged szeretni és általad szeretve lenni? A legnagyobb földi boldogságot. Millió csók. 5700

ALKALMAZÁS.

PERFEKT román, német gép- és gyors írónt azonnali belépésre fölveszünk. Jelentkezés a Schenker & Co. r. t.-nál Csanádi-palota délelőtt fél 9-től fél 10 óráig, délután fél 5-től fél 6-ig. 5695

ÉRETTSÉGIZETT fiatalember, román, magyar nyelvismerettel, gépírásban jártas, irodai alkalmazást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5671

NÉMET, francia kisasszonyt délutáni órákra keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5702

FRAULEIN sucht Stelle zu einem Kinder. Adresse in der Adm. des Aradi Közlöny. 5706

ÁLLAST keres urassági inas vagy laboránsit teljes ellátással. Szénatér 5. 5707

LAKÁS.

4-5 SZOBÁS uccai lakást keresek főtérren május 1-re. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5714

VÉTEL ÉSELADÁS.

NAGY szárnyas ajtósz Wertheim szekrény eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5632

ANTIK ÓRA, szönyegek, intarziás asztal és szekrény, fotelok, ágyemű, asztalnemű, Biedermayer szalon, szekrény, kis toaletti tükör, férfi és női bündök, férfi kabátok, férfi öltönyök, storkok, függönyök, úbedő, divány, asztalok, székek, teás és étkező szervizek, fotelok, gobelin képek, gyertyatartók, írógépek, dísztárgyak, gyerekkoscsik stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-ucca) 12. sz. I. em. jobb. 1000

ÜRES ládák és irodai üveglal eladók. Bővebbet „Uranul” irodában Arad, város-házával szemben. 1711

SÖTÉT hálószoba, luszterek eladók. Str. Cantacuzino 34. 5717

ANTIK és modern butorokat, műtárkvakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szönyveket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

CSERÉP 253 sz. duplafalcos, vörös, legjobb minőségű, legjutányosabb árban és kedvező feltételek mellett

Pollak Sándor gőztéglyagyárban Aradon, textilgyár mellett. 1028

OKTATÁS.

GYORS- és gépírótanfolyamra állandóan lehet jelentkezni Császár írógép vállalatnál. Str. Alexandri (Salacz-ucca) 5. Telefon 393. 5113

ELLÁTÁS.

JÓ házikoszt kapható özv. Kayser Ödönénél, Str. Eminescu 20-22. 5598

ÜZLETEK.

EGY jóforgalmu fűszerüzlet jogokkal együtt kiadó, Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5715

KOVASZINCON egy jömenetelű üzlet sürgősen átadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 5696

HÁROM járatu gőzmalom olajmalommal eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5703

INGATLAN.

BÁNÁTBAN 400 holdas birtok épületekkel, felszereléssel, vetéssel kedvező feltételekkel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5697

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉT különbejáratu egymásba nyíló uccai butorozott szoba kiadó. Ugyanott fakeskedésnek alkalmas tágas udvar kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5716

Nr. 17.849-1927.

PUBLICAŢIUNE.

Se aduce la cunoştinţă generală, că pentru livrarea alor 3 (trei) uşi şi 4 (patru) ferestri necesare Abatorului comunal in ziua de 26. Noembrie 1927. ora 10 a. m. se va ţinea licitaţie publică cu oferte inchise in birourul Serviciului economic (Primăria, etaj, Camera Nr. 104) in conformitate cu Art. 72 şi următorii din Legea asupra contabilităţii publice. Dimenziunile şi formatul ferestrilor şi uşilor se pot vedea la Serviciul tehnic al Municipiului. 5720
Arad, la 22. Octombrie 1927.

Serviciul economic. 5699

RENAULT 6 HP. 18 lóerős ... Lej 140.000.—
10 : 37 : ... Lej 200.000.—
15 : 48 : 6 hengeres Lej 300.000.—

Kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhető!

„AUTOTECHNIKA” A. HERZFELD Arad és Arad körzetének vezérképviseletjénél

Fajtisza rózsá burgonya nagyban és kicsinyben, friss lámpázott tojás napl áron állandóan kapható Plata Catedrali 14. szám. 5361.

Kováts Constanza dobozgyára Arad Bulev. Regele Ferdinand No. 37. **! Lego'csóbb árak. ! Legjobb kivitel. ! Gyors leszállítás.**

Alvácai darabos mész mázsája 160.— lej **Salamonnál** Vörös ökörrel szemben

Kávé-kóstoló!

A Munkások és Tisztviselők Szövetkezete (Bul. Reg Ferdinand és Str. Andrei Muresanu volt Boros Béni-tér és Nádor-ucca sarok) értesíti a t. vevőit és a n. é. közönséget, hogy 26-án, szerdán az üzlethelyiségében a **Frank-cég ingyenes kávéfőzést (kóstolót) rendez.**

Város szivében

fűtővonalon, emeletes ház két üzlettel és egy elfoglalható 5 szobás, teljesen modern lakással, 1.500.000 leiert eladó. Egy nagyjvedelmű belvárosi fűszer- és csemegekereskedés 100.000 leiert be-tettség miatt eladó. Főtéren II. emeleti 4 szobás, teljesen modern lakás. 2 szobás elegáns berendezéssel 150.000 leiert eladó. Volt Radnai-uton 4 szobás lakás lélepes nélkül évi 50.000 leiert kiadó. Bővebbet „Uranul” irodában. Városháza val szemben, Bulv. Reg. Ferdinand (Józsefherceg-ut) 1. 5712

Ház eladás,

gazdálkodásra alkalmas fő- és melléképületekkel, gyümölcsös kerítel, beköltözhető 4 szoba, fürdőszoba lakással. Minden elfogadható áron

ELADÓ.

Arad, Calea Aurel Vlaicu (Pécskal ut) 207-209. 5600

Primăria Comunei Chişineu-Criş. Nr. 1478-1927.

CONCURS.

Primăria comunei Chişineu-Criş publică concurs până la data de 30. Noembrie 1927. orole 10 a. m. pentru construirea şi instalarea Uzinei Electrice comunale.

Ofertele inaintate primăriei vor fi fără nici un obligament şi onorar. Chişineu-Criş, la 22. Oct. 1927.

Primăria. 5699

TÚZIFA waggontéleiben, ölszámra és aprítva, valamint **FASZÉN** legelősb napl áron állandóan kapható: **KORNIS TESTVEREKNEL, ARAD.** Telefon 501. 355. 90. 320 1046

Faragott bolti állvány helyszüke miatt, olcsón eladó **Dittrich** asztalosnál Arad, Strada Cantacuzino (Határ-ucca) 38. 5718

Bankkölcsonöket

100000 házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10.000 lejtő, 1 millió lejig betáblázás mellett folyósítottak. **HAASZ ALBERT** irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 11. sz.

Óvadékkal rendelkező

34 éves kereskedő, pénztárnoki, felügyelői, raktárnoki állást keres Cim az Aradi Közlöny kiadójában 5710

FIGYELEM! UJDONSÁG!

Szönyegkedve ök, parzeszönyeg szakértők! Új vegyi keverék mindenféle régi és új szőnyegmosáshoz. Ne verjük ki hiába, mert csak elromlanak a por nem hull ki belőlük soha, ha már bovette magát. Megrohadva azonnal elpusztul. Mosassák ki, mert kitisztit minden foltot és piszkot, kiirtja a mikrobákat és molypilléket, olyatok lesznek mint a plüss. Igen tartós. Minden országban mossák öket. Csekély költséget ne takarékoskodjanak. Javítunk mindenféle szönyeget és eladunk, bizományba vesztünk megrongált szönyegeket és megjavítjuk öket. Azonnali kiszolgálás. **M. A. POSOTIAN** Arad, Bul. Reg. Maria No. 12. (Fischer Eltz-palota.) 5524

Muzsay József

Arad, a színházzal szemben.

Őszi és téli árjegyzék:

	LEJ:
Iskola öltöny	1600
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750—
Férfi öltöny div. színekben	2450—
Sötét kék és fekete öltönyla.	2750—
Őszi felöltő	1950—
Ujster double la.	2450—
Fekete téli kabát szörme sál gallérral	2650—
Fregoli raglán	2200—
Gummi kabát	850—
Börkabát minden színb. la.	4600—

Mérték szerinti szabóság! Nagy posztó raktár!